

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:r 16 (122)

Fredagen den 18 april 1890.

3:dje årg.

<p>Annonspris: 35 öre pr petitråd (10 stafvelser). För »Plattsökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitråd.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 6147.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Drottninggatan 48, 1 tr. Prenumeration sker i landsorten å post- anstalterna, i Stockholm hos red., i boklådorna och tidningskontoren.</p>
--	--	--	---	---

Furstinnan Johanna von Bismarck.

Som lämplig text till porträttet af den i dagarne mer än någonsin uppmärksammade, nyafgångne rikskanslerns gemål framlägga vi för våra läsarinnor några intressanta utdrag ur en i den tyska »Illustrirte Zeitung» förekommande artikel om »Furst Bismarck och kvinnorna»:

Det förra århundradets store statsmän kunna — med få undantag — sägas ha haft kvinnogunst att tacka för sin karriär och sin herrskarmakt. Till och med i vårt sekel ha många af världshändelsernas länkare varit mottagliga för kvinliga behag på ett sätt, som gjort, att deras fosterlands väl därunder lidit. Vi erinra blott t. ex. om furst Gortschakoff och Léon Gambetta.

Ett berömligt undantag från regeln utgör århundradets störste statsman, järnkanslern. Han har själf skapat sitt odödliga rykte. Han har för sin karriär uteslutande att tacka sitt geni, sin fosterlandskärlek och »sina konungars förtroende». Han behöfde ingen kvinnogunst, ingen budoarväg för att tjäna tre kejsare och konun-

gar, för att grunda det tyska riket och med gyllene bokstäfver inrista sitt namn i historiens häfder. En äkta tysk kärnnatur, en jätte till kropp och själ, hade denne Simson ingenting att frukta af Delilas förförelsekonster.

Visserligen har Bismarck i alla tider tyckt om det spirituella, eggande tankeutbytet med begåfvade kvinnor, och han ser gärna, om han vid den husliga härden i Varzin, Friedrichsruhe eller Schönhausen kan komma i beröring med älskvärda, finbildade damer, men denna inverkan har blott berört sinnet och hjärtat, ej förståndet och handlingskraften.

Därför får man likväl ej tro, att denne utomordentlige man skulle ha varit helt och hållet oberörd af Amors pilar. Saken är blott den, att kärlekens genius drifvit honom till det sköna och goda, aldrig till en dämönisk handling.

Om än den åldrige statsmannen nu ej längre står i spetsen för riksärendena i Preussen, skall likväl säkert hans egenskaper som privatmänniska, särskildt i hans beröring med det

Endast ödmjukhet leder till seger, högfärd och öfverskattande af egen förmåga till nederlag.
Otto von Bismarck.

täcka könet ännu alltjämt väcka intresse i vidsträckta kretsar.

Betraktar man då först och främst Bismarcks förhållande till sin mor, sin enda syster och sin gemål, skall man finna, att »järnmannen» visar sig ha ett rikt hjärta, en fond af känslighet och ömhet, som lemna det bästa beviset på, att Bismarcks själ varit och är starkt mottaglig för äkta kvinnobevågenhet och behag.

Af fröet ren spörjs blommans art,
af blomman fruktens must,
och sångens friskhet röjes klart
af första tonens lust.

Så sjunger med rätta skalden, och redan i barnets kärlek till modern visade ung Bismarck hela sin senare individualitet. Om Goethe sagt om sig själf, att han ärf sin glada naturel från sin mor, kan man om Bismarck säga, att han af sin mor — Louise Wilhelmine Meuken, född den 24 februari 1790, död den 1 januari 1839 — fått med på lefnadsvägen de härliga gåfvorna: klokhet, skarpsinnighet och hederskänsla. Alla hennes biografier berätta, att hon redan tidigt hos sonen sökt väcka en ädel äregrighet. Den skarpa modersblicken spårade redan hos barnet den slumrande politiska begåfningen. Tyvärr skulle hon ej upplefva tillfredsställandet af sin varmaste längtan, ty hon hade redan sex år varit död, då Otto von Bismarck kunde sägas börja sin karriär.

Med stor ömhet och innerligaste kärlek var sonen fästad vid sin moder. När han som envoyé uppehöll sig i Frankfurt a. M., Paris och St. Petersburg, tänkte han oupphörligt med pietet på den snillrika kvinnans lärdomar och råd, och äldre vänner utropade ofta till honom: »Bismarck, om din mor hade upplefvat detta!»

Den stora sanningskärlek, som icke blott i lifvet, utan äfven i politiken alltid utmärkt kanslern, inympades af modern i barnets hjärta. Följande anekdot belyser ypperligt detta utmärkande drag i hans väsen. En kväll frågade fru von Bismarck honom, då han sade god natt: »Har du redan ätit din värling?» Han sprang bort och kom om en stund tillbaka med ett gladt »ja!» Han hade nämligen glömt den och frågade först nu sin sköterska efter den. Under sin mors ledning var han alltid lugn och vänlig och blef aldrig ohöflig, ehuru alla skämde bort honom.

Hans innerliga kärlek till föräldrarna gaf sig bl. a. äfven luft i ett yttrande, som han vid mogen ålder fällde vid fråga om »Wilhelm Tell». Han kunde ej tåla denne schweizerhjälte och med honom den schillerska dikten, emedan Tell skjutit på sin son. »Det hade enligt mitt begrepp varit mycket naturligare och ädlare,» sade Bismarck, »om han i stället för att rikta pilen mot gossen, som äfven den bästa skytt kunnat träffa i stället för äpplet, hellre skjutit direkt på landfogden! Det skulle ha varit en rättmätig vrede öfver en grym befallning. Kryperi och list kan jag inte med!»

Efter moderns död hängaf den unge ädlingen sig med hela sitt hjärta åt sin enda syster Malwine, senare gift med fideikommissarien von Arnim Kröchlendorff. I de många bref han på höjden af sin ära skrifvit till henne såväl

Louise Vilhelmina von Bismarck.

Furst Otto von Bismarcks moder.

som senare till sin gemål, född von Puttkamer, har han röjt hela sitt rika känslolif.

Kort efter systemens giftermål 1841 skref han till henne några melankoliskt-humoristiska rader, som tydligt visa, hur kär han höll henne. Det heter däri bl. a.: »Sedan du är borta, har jag naturligtvis funnit hemmet mycket tomt. Jag har satt mig vid kakelugnen, rökt och anställt betraktelser öfver, hur onaturligt och självviskt det är, när flickor, som ha bröder och till på köpet ogifta sådana, hänsynslöst gå och gifta sig och låtsas, som om blott de själfva funnes i världen för att följa sin böjelse, en självviskhet, från hvilken jag lyckligtvis fritager mig personligen. Sedan jag insett det onyttiga i dessa betraktelser, reste jag mig från den gröna klädda stolen, i hvilken du brukade sitta, och störtade mig hufvudstupa i valrörelsen...»

Många äro de smeknamn, både hjärtliga och lustiga, han gifvit sin syster. Än kallar han henne »dyraste Kreusa», än »*chère Petite*», än »kära Arnimen», än »*ma soeur*», än »Madame» och berättar henne förtroligt allt, hvad han har på hjärtat: små och stora fröjder, sorger och förhoppningar, framtidsplaner och önskningar, högviktiga politiska och statsangelägenheter, såväl som obetydliga husliga omständigheter. Han har alltid varit lycklig, när han — äfven efter sitt giftermål — kunnat få bo i Berlin hos sin »dyra Kreusa» och få utgjuta sitt hjärta för henne.

Aldrig störde ens den minsta misstämning det sanna syskonförhållandet mellan dem — men så är också Malwine von Arnim den mest uppmärksamma och ömma syster. Hon har alltid utträttat de uppdrag, han gifvit henne, skickat honom alla slags läckerheter o. s. v. Och det är inte alltid lätta uppdrag hon fått. Sålunda önskade han 1857, då han uppehöll sig i Frankfurt a. M., att fru von Arnim som julklapp åt hans fru skulle köpa ett opalhjärta, som likväl inte fick kosta mera än 200 thaler; vidare en klädning för omkring 100 thaler, »ej mera», en solfjäder, som skulle »parera bra», men

inte kosta mera än 100 thaler, och slutligen en stor, varm filt att breda öfver knäna i vagnen, med tigmönster och på detta ögon af glas — denna fick blott kosta 10 thaler...

Såsom redan nämnts, har den ömma systern äfven sört för sin ryktbare broders kroppsliga vederkvickelse. Sålunda tackar han henne en gång — den 10 oktober 1860 — för hennes sändning af blodkorf och lever. Alldeles hänförd utropar han: »Så god blodkorf har jag aldrig förr ätit och så god lever endast sällan — må dina slaktdjur alltid frodas — jag har under tre dagar ätit frukost däraf!»

Hur innerligt furst Bismarck håller af sin gemål torde vara alltför väl bekant, för att vi skola behöfva uttryckligen betona detta. Hon är och har varit hans skyddsgenius under alla förhållanden af hans lif, i hans hem i Varzin, Friedrichsruh, Schönhausen och Berlin, och den, som varit kanslerns gäst, har alltid med nöje iakttagit det äkta kvinnliga värde den ädla furstinnan utöfvar och den djupa kärlek hennes ryktbare gemål hyser för henne. Endast några få bref från furst Bismarck till hans gemål ha kommit inför profana ögon, men de äro alla öfversvallande af godt humör, kvicka infall och den innerligaste tillgifvenhet. Dessa bref äro på samma gång ett väsentligt och tacksamt bidrag till den politiska dagskrönikan, emedan brefskrifvaren låter oss blicka in i det innersta af hans själ. På samma sätt som med sin syster Malwine, öfverhopar han äfven sin gemål med en mängd skämtsamma och hjärtliga smeknamn. Af den mycket fängslande korrespondensen vilja vi här endast meddela följande sats ur ett bref, skrifvet sex dagar före slaget vid Königgrätz. Det heter däri bl. a.: »Minns du ännu, mitt hjärta, hur vi för 19 år sedan på vägen från Prag till Wien foro härigenom (Hohenmauth)? Ingen spegel visade framtiden, icke ens då jag 1852 passerade denna järnbana. Det går oss bra; om vi ej äro öfverdrifna i våra anspråk, skola vi äfven uppnå en fred, som är mödan värd. Men vi äro lika snart berusade som försagda, och jag har den otacksamma uppgiften att gjuta vatten i det skummande vinet och fästa uppmärksamheten på, att vi ej lefva ensamma i Europa, utan att vi äfven ha tre grannar... Vårt folk är beundransvärdt; hvarenda man så eldigt modig, så lugn, foglig och sedig, med tom mage, våta kläder, vått läger, föga sömn, lossnande skosulor, vänlig mot alla, ingen plundring, de betala, hvad de köpa, och äta möjligt bröd. Det måste finnas en stor fond af gudsfruktan hos våra gemene man, eljes kunde inte allt vara så.»

I bref till sina släktingar och förtrogna vänner talar Bismarck oupphörligt i den kärleksfullaste ton om sin fru. Till minister friherre von Manteuffel från Frankfurt a. M. skrifver han 1851: »Sedan jag nu fått hit hustru och barn, ser jag Frankfurt med helt andra ögon, så långt åtminstone de många handverkare, jag har i huset, lemna mig ro därtill.»

Midt under tysk-österrikiska kriget då de tyngsta bekymmer af alla slag bestorma honom, tänker han på henne med rörande kärlek och plockar alprosor åt henne, hvar-

vid humorn, denna hans trognaste ledsagare genom lifvet, aldrig lemna honom. I denna anda skref han t. ex. från Hohenmauth den 9 juli 1866: »Om ni inte har någon under rättelse från någon, kan ni obetingadt antaga, att han lefver och är frisk, ty så snart en känd person sårats, får man veta det inom minst 24 timmar.»

Om än icke så ofta, underlåter Otto von Bismarck likväl ej att då och då i bref till sin syster och sin hustru fälla omdömen öfver damvärlden i allmänhet och särskildt öfver en och annan af dess representanter, med hvilka han kommit i beröring. Vanligtvis sker detta på hans godmodigt skämtande sätt.

Som skarp iakttagare af toaletten skildrar Bismarck i ett bref till den förut omtalade friherre von Manteuffel en bal hos grefve Thun. »Toaletterna,» säger han, »skulle i Berlin öfverträffa allt genom sin glans, höjd genom rika diamantsmycken. Damernas manér äro ytterst eleganta, de tala väl och med ostentation franska, besöka Paris och lemna sina män hemma, samtalen äro efter våra vanor icke fria från lättfärdighet.»

Bland stjärnor inom teatervärlden har Pauline Lucca varit en af Bismarcks favoriter. Fama, som gärna uppdyktar något om berömda statsmän såväl som om berömda sångerskor, kunde ingenting berätta om den store statsmannens intimare förhållanden till främmande damer och gjorde därför en mygga till en elefant. 1865 hade den österrikiska badorten Ischl två intressanta gäster i den preussiske ministerpresidenten Otto von Bismarck och den preussiska kammarsångerskan Pauline Lucca. Alla svärmade på den tiden för »Paulinchen», och primadonnan, som för öfrigt då lefde i lyckligt äktenskap med sin gemål baron von Rhaden, umgicks i de förnämsta kretsar. Vid Luccas giftermål var Bismarck bröllopsvitne, och konstnärinnan kom sålunda i närmare beröring med Bismarckska familjen. Under sommarfristen nämnda år utspelades i Ischl mellan de båda ryktbarheterna en scen, som gaf anledning till allt slags grundlöst prat. Af ett trovärdigt ögonvittne berättas den lilla episoden på följande sätt:

Pauline Lucca uppehöll sig ett ögonblick utanför hotell Elisabeth, där furst Bismarck och dåvarande kung Wilhelm brukade taga in. Plötsligt kom den förstnämnda ut från hotellet. Ministerpresidenten uppmärksammade genast sångerskan, gick fram till henne och skakade hjärtligt hennes hand.

»Följ med, ers excellens,» bad Lucca, »jag måste till fotografen.»

»Jag kan inte, jag väntar mina chiffrörer, de tyckas vara ute och promenera.»

»Ah, ers excellens, ni kan läsa depescherna sedan,» sade Lucca, och de gjorde båda sällskap. Hos fotografen lät först Lucca och sedan Bismarck porträttera sig hvar för sig. Därpå sprang plötsligt den lilla förförerskan upp med utropet: »Ers excellens, en superb idé! Hur skulle det vara, om vi skulle låta porträttera oss tillsammans?»

Bismarck gick leende in därpå och fotografen gjorde, hvad på honom ankom. Om några dagar fanns porträttet i hundratals händer. Hela Ischl talade ej om något annat. Om någon tid funno likväl båda kontrahenterna, att det vore bäst om denna fotografi försvunne ur konsthandeln, och så måste fotografen förplikta sig att ej göra några nya kopior.

För skandalhungern gaf detta oskyldiga skämt anledning till en mängd misstankar.

Till och med några vänner till Bismarck gjorde honom förebråelser därför. Sin ställning till denna lilla *cause célèbre* har Bismarck i ett bref af den 26 december till en sin vän, en kyrkans tjänare, klargjort i följande intressanta, humoristiska uppfattning:

»Om Lucca-fotografien skulle äfven ni förmodligen döma mindre strängt, om ni visste, hvilka tillfälligheter den har att tacka för sitt upphof. För öfrigt är ju fru von Rhaden, om också sångerska, en dam, hvilken man lika litet som mig själf kan beskylla för några otillättna förhållanden. Likväl skulle jag, om jag i det lugna ögonblicket kunnat ana, hur mycken anstöt många och trogna vänner skulle taga af detta skämt, dragit mig undan området för det mot oss riktade glaset. Af den omständighet, hvarmed jag talar om saken, kan ni se, att jag uppfattar er skrifvelse som en välmening, och att jag på intet sätt vill upphäfva mig till domare öfver dem, som bekänna sig till samma tro som jag. Men af er vänskap och er egen kristliga öfvertygelse väntar jag, att ni vid framtida tillfällen skall ålägga de dömande mera hänsyn och mildhet; det behöfva vi alla.»

Efter hvad vi redan anfört om Bismarck, faller det af sig själf, att han i sitt umgänge med det täcka könet — vare sig i bref eller under muntliga samtal — alltid ådagalägger den största artighet.

Att en verkligt ädel kvinnas kärlek inverkat välgörande på den väldige statsmannen, och att han utan den skulle ha känt sig olycklig, tillstår han öppenlyst i bref till sin hustru. Af talrika ställen anför vi endast följande uttjultelse, som kastar ett klart ljus öfver hela hans tänkesätt. »Jag vet inte,» skriver han, »hur jag förut hårdat ut; skulle jag nu lefva som då — utan Gud, utan dig, utan barn — vet jag verkligen inte, hvarför jag inte skulle kasta bort detta lifvet som en smutsad skjorta...»

Han tröttnar ej att vid hvarje anledning visa sin gemål en liten uppmärksamhet. För att öfverraska henne på hennes födelsedag, skref han t. ex. till sin syster Malwine: »Du vet, att den 11 april föddes grunden till min husliga lycka; mindre bekant är dig kanske den omständigheten, att jag i fjor uttryckte min glädje öfver denna dags återkomst genom en present af två briljantörringar, köpta hos Wagner, Under den Linden, och att den älskvärda mottagarinnan för kort tid sedan förlorat dessa, troligen genom stöld. För att i någon mån mildra sorgen öfver denna förlust, skulle jag gärna till den 11 vilja ha ett par likadana prydnader till min högtärade gemåls örnibbar. Wagner vet nog ungefär, hurudana de voro, och hvad de kostade. Jag skulle helst vilja ha dem så lika som möjligt, enkelt infattade som dina, och få de i nödfall vara litet dyrare än de förra! Min budgets jämnvikt låter väl inte rubba sig för en utgift af hundra thaler mer eller mindre.»

Af det här sagda inser man, att romantik och kärlekspjunkt ej spela någon roll i rikskanslerns lif, men att han alltid varit uppfylld af en äkta tysk kärlek till mor, syster, maka och ädla kvinnor. Statsmannen af »blod och järn» har ej varit någon vek trubadur, därtill har riksbyggmästaren saknat lust och tid, trogen sitt uppoffrande lufs sanna motto: »Jag ställde alltid fäderneslandet framför mitt eget jag.»

Sommarminne.

*Sommar i sinne, sommar i skog!
Soliga morgon, jag minns dig nog!
Skuggad af skogens stödjande stam,
Gömd liten blomma spirade fram.*

*Blomman, hvars väsende våren väckt,
Föddes och dog i en morgonfläkt.
Lockande vandraren ljuft med sin doft,
Vardt hon i människohand ett stoft.*

*Hvilar nu vissen och utan saft,
Röfvad den fägring hon en gång haft,
Gömd i en bok, som jag bladdrar i,
Nu sedan sommarn är långt förbi.*

*Hvar gång jag ser dess bleknade blad
Drömmer jag om jag vet icke hvad.
Vinter i sinne, vinter i skog!
Aldrig jag glömt hur sommaren log.*

Karl Wåhlin.

Om hemstudier.

Några ord till Iduns läsarinor

af L—a.

»Kunskap är makt», så lyder en allmänt känd och erkänd sats. Mindre känd, men lika sann och betydelsefull är den satsen, att kunskap är en af lifvets renaste och på tillgångar rikaste tröstemedel. Hvarje människas rättighet och plikt är det att, i mån af förmåga, tillägna sig ett större vetande, och för oss kvinnor särskildt gör sig detta kraf nu mer än någonsin gällande.

Nödvändiga vilkor för en verklig kunskap äro, att den skall vara klart uppfattad och väl ordnad, ty med rätta heter det, att kunskapen icke består i att *veta mycket*, utan i att *verkligen veta*. Om äfven det område, hvarinom man rör sig, är aldrig så begränsadt, bildar det likväl en fast stödjepunkt i vår utveckling, så snart vi vunnit det som vårt eget, och i och med besittningen följer vissheten, att hvarje gjordt framsteg gifver kraft till ett nytt. Förmågan af själfständigt och systematiskt arbete är oss alltså nödvändig, men hvem vet icke, huru isynnerhet kvinnans i de första ungdomsåren avslutade studier i bästa fall lemna hos henne en längtan efter intellektuel utveckling, utan att gifva den ofvan nämnda nödvändiga förutsättningen. Flere äro de metoder, genom hvilka man sökt afhjälpa denna grundbrist. En af de bättre är säkerligen den, som praktiseras af de s. k. *föreningar för hemstudier*, hvilka, bildade efter en amerikansk idé, hafva nått en betydande utveckling i sitt hemland, i England och Skottland, samt äfven i Sverige vunnit flere lifligt intresserade anhängare. Många känna dem nog till namnet och veta, att äfven Fredrika-Bremer-förbundet här hemma i denna sak tagit initiativ, men hvad de egentligen åsyfta, och huru de äro organiserade, torde för den stora allmänheten vara obekant.

Hemstudierna äsyfta att genom kompetenta lärare och lärarinnor gifva skriftlig, regelbunden handledning åt de kvinnor af olika åldrar, hvilka, utan att ega tillgång till muntlig undervisning, i hemmet vilja fortsätta sina studier. Tillvägagångendet är följande:

En ung flicka önskar vinna större säkerhet i något ämne och vänder sig därför till Fredrika-Bremer-förbundet med en anmälan, i hvilken hon redogör för ålder, kunskapsmätt m. m. Med denna kännedom om elevens önsknings och ståndpunkt träffar sekreteraren för hemstudierna, i samråd med en permanent komité, aftal med en lämplig lärare eller lärarinna. Denna sänder till lärjungen en läsplan, anvisning på böcker, hvarjämte följa råd, huru dessa böra läsas, anteckningar föras o. s. v. Kortare uppgifter för lärjungen att utarbete på egen hand lemnas sedan af läraren för hvarje gång. Lärjungen insänder till läraren på dessa uppgifter korta svar eller längre uppsatser, allt efter beskaffenheten af de frågor, hon erhållit, eller efter sin förmåga. De insända svaren rättas utförligare och återsändas till lärjungen jämte nya uppgifter. Kunna de gjorda rättelserna icke af lärjungen fattas, får hon naturligtvis framställa frågor därofver. Denna undervisningsmetod kan med smärre förändringar användas på hvilket ämne som helst. I svenska språket t. ex. skrifver lärjungen dels uppsatser, dels satsanalyser, dels erhåller hon frågor i grammatik eller i literaturhistoria. I de främmande språken skrifvas öfversättningar från eller till svenskan, begäras grammatikaliska förklaringar, ord- eller frasförklaringar. I matematik insändas problem o. s. v. Hvar fjortonde dag eger lärjungen rätt att insända en skrifning. En kurs innefattar tolf skrifningar och är beräknad att medhinnas på ett halft år. Priset för en sådan kurs är 15 kronor och faller den sig sålunda billigare än några lektioner. Den meddelade undervisningen bör kunna lemna resultat, omöjliga att uppnå, då lärjungen skall arbeta på egen hand utan all ledning. Förnyas kursen, får lärjungen, om hon så önskar, efter två kurser genomgå tentamen och erhåller betyg af sin lärare eller lärarinna. De ämnen, i hvilka Fredrika-Bremer-förbundet anordnat kurser äro: svenska språket och literaturen, främmande språk, historia, geografi, matematik, naturkunskap m. fl.

Andra former af hjälp vid hemstudier äro *studieplanerna*, hvilka af kompetenta personer uppsätts i olika ämnen och för olika studier (härvid saknas dock all fortsatt ledning), samt *bokråden*, som utgöra förteckningar på lämpliga böcker i olika ämnen, men icke gifva detaljerade anvisningar för deras studium. Den hjälp, som Fredrika-Bremer-förbundet på detta sätt sökt lemna för fortsatta studier, är enkel, men god och praktisk och, ehuru ännu föga känd, säkert behöflig och af mången efterlängtd.

Idén kommer, som ofvan är sagdt, från Amerika, där det första sällskapet för hemstudier bildades 1872 under namn af »Society to encourage studies at home». Dess program lydde: »sällskapet vill vänja unga kvinnor vid att använda någon ringa del af dagen till systematisk och grundlig läsning», och resultatet af dess verksamhet är lysande. Under arbetsåret 1883—84 hade 672 lärjungar begagnat sig af de genom sällskapet anordnade kurserna, ett par tusen korresponderande ledamöter ingått i föreningen, ett betydande bibliotek upprättats, samt fotografier till undervisningen i konsthistoria och natu-

raliesamlingar ställts till lärjungarnes förfogande.

Flere liknande föreningar hafva sedermera bildats i Förenta staterna. De amerikanska kvinnornas arbetslust och förmåga att uppfatta sakens praktiska syfte samt lärarinnornas offervillighet och plikt känsla hafva möjliggjort en dylik utveckling.

I Storbritannien har man bl. a. sedan 1878 låtit unga flickor skriftligen följa den högre undervisningen vid det bekanta läroverket St. George's Hall i Edinburgh, hvarefter de aflagt ett mot vår studentexamen svarande kunskapsprof.

I Frankrike finnas redan hemstudieinstitut, och äfven i Tyskland saknas icke försök i samma riktning. — Hos oss gafs den första impulsen genom en af redaktör E. Beckman i »Tidskrift för hemmet» publicerad skildring af hemstudiernas utveckling i Amerika. 1885 tillsatte Fredrika-Bremer-förbundet en komité för utarbetande af stadgar och program, och från denna tidpunkt räknar förbundets hemsstudieafdelning sin tillvaro. Afdelningens verksamhet har visserligen hittills varit begränsad, och torde man på grund af dess af flere varmt vitsordade betydelse få hoppas på en snabbare tillväxt i arbetsområde, om icke förr så åtminstone då, när våra unga flickor börja förstå, att en timmes dagligt, systematiskt arbete betyder för intellektuel och moralisk bildning vida mer än flere timmars planlöst bladdrande.

Iduns panoptikon.

Det är en hel evighet, mina damer, sedan vi sist pratade med hvarandra. Jag har inga anspråk på att Ni skola erinra Er den saken, men själf mins jag mycket väl, att vi inte ha träffats sedan i januari.

Det har hänt åtskilligt sedan dess. Influensan har försvunnit utan märkbar afsaknad och hör nu liksom digerdöden till historien. Vintern kom ändtligen i februari på en som allra fransyskaste visit, just lagom lång för att våra sportmän och sportkvinnor skulle hinna visa, att de ej legat af sig, utan tvärtom åkt upp sig högst betydligt. Våren tittade till oss i påskdagarna, då solen log så fager, »pusade» hela mänskligheten varm och bedärade de djärfvaste ungdomarna till den grad, att vårpaletäer och värkappor började skymta mellan Kungsträdgårdens kala lindar.

Och föga underligt var det, att några obetänksamma ungdomar blefvo lurade att leka sommar en smula för tidigt, då till och med läror, starar och bofinkar, som eljes ha instinkens slagruta att gå efter, läto draga sig vid näbben. De kommo dessa luftens älskliga sångarbarn och kvittrade så gladt sina påskhymner, som om april aldrig någonsin satt den ringaste fläck på sitt rykte, utan i alla tider varit den mest jämna och stadgade af årets alla månader. Några dagar efteråt hade vi snö, och gud vet hur det gick med de stackars lärkorna och finkarna, men nog fingo de en bitter erfarenhet af hvad »dagen efter» kan vara för en otreflig företeelse.

Hvad har mera hänt? Åh, en hel hop. Hr Nordquist, operachefen och hofkapellmästaren, har fyllt sina 50 år, och hr von der Osten gaster på Svenska teatern. Jag är rädd för att han, den »olycksfågeln» går och kollar bort en hel del af hr Palmes beundrarinnor, så att de bli Thaliatempel vid Kungsträdgården otrogna för det på Blasieholmen. I djupaste förtro-

ende och utan att alls äsyfta någon elakhet åt vare sig hr Palme eller den ärade gästen vill jag säga, att jag finner det mindre underligt, ifall det nu verkligen skulle förhålla sig så. *Der maa s'gu være krop til!* sade hr Carl Larsson nyligen med hänsyftning på målare och bildhuggare. Citatet låter ännu bättre använda sig i fråga om dramatiska konstnärer.

För öfrigt skall hr Palme inte vara ledsen. Hur ståtlig än hr von Osten är, lär han väl inte till den grad ockupera våra teaterbesökande damers hjärtan, att där inte finnes en vrå för hr Palme.

Hr Bötel, som börjat sin bana med att slå klatschar från kuskbock, men nu när som helst kan vänta sig att själf bli dragen i triumf af tjusade åhörarinnor, kommer hit med sin höga tenor och sina höga engagementsvilkor. Biljettprisen lära bli i proportion därefter. När han kommer, skola vi väl hoppas, att han har våren den riktiga violdoftande soliga våren med sig. Han är ju ett af den gifmilda naturens mest favoriserade skötebarn, och därför kan man väl koppas, att samma hulda natur icke nu skall tillåta sin favorit att gå här uppe i ett stråft klimat och förkyla sig. Det vore minsann betänkligare det, än om några dusin läror och bofinkar bli våta om fötterna och ådraga sig strupkatarr.

Men hvad skola vi taga oss till, hvad skola vi fördrifva ledsnaden med, under det vi vänta på dessa efterlängtade gäster, hr Bötel och våren? Öfvergångstider eller, som man skulle kunna kalla dem, skarvver mellan de olika säsongerna äro ändå bra otrefliga.

Nåja, låt oss tänka efter. Alltid finns det väl ändå någonting, som man kan slå bort tråkigheten med. Visserligen bör det med tillhjälp af Iduns Modetidning gå som en dans att bestämma både färg och snitt på värkostymen. Men man har ju ändå de intressanta butikrönderna med väljande, prutningar och hufvudbry, och man har profingarna hos sömmerskan — förlåt, på atelieren! Och de damer, som spekulera på badorter, kunna redan nu börja sina konferenser med familjens husläkare för att få uttrönt den lämpliga sjukdomen. Han måtte väl inte vara en sådan grobian, att han inbillar familjens (manliga) caput, att Ni är fullkomligt frisk! Åh nej, konkurrensen har lärt våra läkare att bli en smula diplomater. Och en badkur hjälper ju för allting, till och med för migrän och för »giftasvuxna döttrar». Det är i all synnerhet i fråga om den senare åkomman som baden visat sig förträffliga, och ingen mamma med tre à fyra oförlofvade riskerar väl någonsin att få nej af sin herre och man, när hon börjar göra små hänsyftningar, som peka åt Vestkusten.

Annars ser det ut som om sydkusten i år skulle ämnas bli riktigt fashionabel. Ronneby har icke allenast att bjuda på prinsparet Bernadotte, utan ställer också i utsikt ett kungamöte mellan Sveriges och Danmarks monarker. Det låter något!

I hvad fall som helst har Ronneby en natur, som man väl fåfängt skulle söka maken till inom våra landamären.

Men det är kanhända bäst att yttra sig med försiktighet, ty eljes kunde man tro, att jag är med i komplotten för att göra reklam för Ronneby, och det kunde rendera mig en tvé-kamp med »lansknekten Daniel». Han håller på Marstrand, fastän han blef sårad där, sårad mähända i mer än en mening.

Jag lemna därför åt eder egen förträffliga smak att välja badorter — åtskilliga sådana annonseras ju redan i Idun — och sommarnöjen och rekommenderar mig.

Sommarnöjen ja! Se där ha vi ännu en sak, som man kan fundera på, till dess Bötel kommer.

Scævola.

Några ord om hönsskötsel.

Af »Gallus».

(Forts. o. slut fr. föreg. n.r.)

Det är märkvärdigt att se, huru olika afkastning kan vinnas af samma höns under olika behandling och vård.

Då en vanlig s. k. »bondhöna» i allmänhet värper 70 à 80, någongång 100 ägg på året, är det ej svårt, att med ofvan anförda skötsel få en sådan att lägga ända till 150 ägg på samma tid. Dock utöfva race och därmed följande egenskaper ett stort inflytande på produktionsförmågan.

Det finnes en sådan mångfald af racer inom höns-släktet, att det skulle vara alltför vidlyftigt att här upp-räkna dem. Jag vill därför endast omnämna en, som jag funnit motsvara alla fordringar på goda värphöns, nämligen »Svarta Minorka». De äro härdiga, vackra och lifliga höns, svarta, såsom namnet angifver, med en enkel stor kam, som vanligen ligger ned åt ena eller andra sidan. Lifigheten hos en höna är ett säkert tecken till god äggläggare, ty ingen må in-billa sig att en höna, som en stor del af dagen står och solar sig eller ligger och myllar sig i sanden är bra som äggproducent. »Svarta Minorka» lägga omkring 200 ägg årligen, och man kan då lätt räkna ut, huru mycket mera skäl det är att hafva sådana, än t. ex. vanliga höns, om äfven dessa skulle göra sitt bästa och lägga 150, då födan i båda fall är densamma. Det är en skilnad af 50 ägg pr höna och på en »hjord» af 50 stycken 2500 ägg årligen, som man utan någon ökning i underhållet får gratis genom att skaffa sig goda racehöns. En olägenhet hafva dock dessa höns — om man får kalla det för olägenhet — de vilja nämligen ej »rufva» eller »ligga». Man måste därför, om man själf vill uppdraga sin stam, äfven hålla några andra, vare sig vanliga eller racehöns för liggning.

Nu några ord om kycklingarnes skötsel m. m. Det är en gammal sed, som hvarje husmoder nog hört, att man bör lägga en höna på udda antal ägg, vanligen 11 à 13 stycken. Hvarifrån denna sed här-leder sig är omöjligt att säga, men att den nästan alltid följes, det är säkert. Ägg, som äro afsedda för liggning, få naturligtvis ej vara för gamla, cirka 6 à 8 dagar högst för att vara fullkomligt säkra. Då jag på våren säljer afvelsagg af ofvan nämnda race, »Svarta Minorka», sändes intet ägg, som är äldre än 2 dagar, och jag har också haft den glädjen att se utmärkta resultat däraf, då ofta af 13 ägg, som rekvirerats, blifvit 12 kycklingar, och det oaktadt skakningen på järnvägen ej är för äggen förmånlig.

Man har numera kommit underfund med, att man kan se skillnad på ägg, hvaraf blir tupp eller höna. Om man nämligen mot ett klart ljus i mörkt rum undersöker äggen, så ser man den s. k. luftblåsan i äggen, och ligger densamma vid äggets spets, blir det en tupp, men ligger den på sidan af ägget, blir kycklingen en höna. Om denna regel håller streck, hvilket jag ännu ej till fallo uttrönt, så vore ju därmed för hönsafveln mycket vunnit, därigenom att man då kunde få endast honor eller endast tuppar efter behag.

Huru en höna tillkännagifver, att hon vill »ligga», känner hvar och en, som något sysselsatt sig med hönsskötsel. Då man således har en sådan och vill lägga densamma, gör man i ordning ett rede af halm och agnar häst i en korg eller tunna och ställer den på en undangömd plats, där lugn och någon skymning råda, lägger dit äggen och väntar därefter tåligen till kvällen, då hönsen flugit upp, och tager då den bestämda hönan samt lägger henne sakta på äggen. Ligger hon då kvar på morgonen, så kan man vara tämligen säker på, att hon verkligen vill ligga, och att hon »ej blott till lyst» gjort sig min däraf. Hennes skötsel under den tid af 21 dygn, som hon ligger, består endast uti att gifva henne kraftig föda och rent vatten eller mjölk samt efterse, att inga ägg söndertrampas, hvilka i så fall borttagas och kunna, om hon legat högst 3 à 4 dagar, ersättas med nya, som då i allmänhet kläckas samtidigt eller obetydligt senare.

Då kycklingen kommit till världen, behöfver han på första dygnet ingen föda, utan lever af det han fått med sig från ägget, och man bör då ingalunda oroas dem genom att nödvändigt vilja hafva dem att äta, då det lätt händer att modern i ifvern att för-svara sina små trampar ihjäl en eller flere.

Först andra dagen efter kläckningen ges dem litet

söt mjölk och förut svällda korngrön. Äfven hamp-frö har jag funnit för deras utveckling synnerligen bra, dock gifvet i små portioner.

Så snart de uppnått några dagars ålder kunna de få gå ut, om vackert och varmt väder inträffar, och man skall med förundran se, huru fort och kraftigt de därefter utveckla sig. Dock måste de noga akta för kråkor och skator, som gärna vakta på de små kråken och stjåla dem, hvarför det, som förut nämnts, är säkrast att hafva nät spändt öfver och omkring platsen, där de vistas. Snart nog tillväxer kycklingen så, att han kan äta samma mat som de äldre, och af ofvan nämnda race är ej så ovanligt, att kycklingar, som äro födda i maj, lägga de första äggen redan i oktober eller november. Redan som små kan man åtskilja tupp från höna på det större hufvudet och den större kammen, som hos hönan då är liten och hvitaktig, hos tuppen röd och någorlunda stor.

Om kycklingarne gäller detsamma som om äldre vis à vis maten, att de nämligen under uppväxten måste hafva riklig föda för att utveckla sig och hinna snart blifva fullväxta, ty därpå beror naturligtvis i hög grad, om de förr eller senare börja värpa.

Har jag förut visat själfva racehönsens företrädere framför andra i produktionsförmåga, vill jag nu visa äggens företrädere. Vanliga ägg väga pr tjoeg cirka 1 kilo (2 ₰ 35 ort), men ägg af »Svarta Minorka» ända till 1 kilo 445 gram (3 ₰ 40 ort) pr tjoeg. Det är därför långt ifrån fördelaktigt, äminstone för säljarna, att sälja ägg af senare slaget tjoegvis, utan är rättvisast så för säljare som köpare, att äggen, som allt annat, köpas efter vikt, och jag vill också här taga tillfället i akt och vördsamt uppmana alla husmodrar: »Köpen alltid ägg efter vikt; ty då veten I, hvad I fån för edra penningar». Någon måste alltid göra början, och ni må ej tro att landbefolkningen, i hvars intresse det ligger att sälja sina små ägg tjoegvis, därvidlag tager första steget, men fördelen för eder blir alltid stor och för dem, att de lägga sig vinning om det skaffa sig höns, som värpa stora ägg och sålunda få mera betaldt för dem, pr tjoeg räknadt. Det är lika galet att köpa ägg tjoegvis som strömning eller sill kastvis, hvilket senare därför nu i allmänhet är bortlagadt.

Till slut torde jag få yttra några ord om bästa sättet att fort och billigt få upp en »stam» höns.

Har man höns förut, så köper man ett par kullar afvelsagg och låter ett par honor ligga ut desamma. Af dessa kan man dock knappast nästa år taga afvelsagg, emedan erfarenheten lärt, att ägg efter kycklingar äro mindre säkra till afvelsagg än efter 2-åringar. Säkrast blir, att på hösten köpa 2 à 3 stycken äldre (2-åringar) af samma race man önskar, och då de på våren värpa, kunna deras ägg användas till rufagg, förutsatt att jag har tupp af samma race.

För dem, som ej hafva höns förut, men vilja lägga sig till därmed, vill jag föreslå, att de köpa sin stam, t. ex. 10 stycken, af den race de vilja hafva från ett ställe, men alltid skaffa sig en tupp af samma race från annat håll, för att slipa se de goda egen-skaperna och storleken hos hönsen småningom minskas, hvilket säkert inträffar, om honor och tupp äro af samma kull eller föräldrar.

Till sist vill jag med några siffror visa, att hönsskötseln ej är så dålig i ekonomiskt afseende, som mången tror. Jag antager nu, att jag har 50 honor och 4 tuppar.

Dessa honor kosta, om jag köper dem,
3 kr. pr stycket = 150 kr.
Tupparne 2 kr. pr stycket = 8 »
Summa = 158 kr.

Räntan, som hönsen då å kapitalet måste betala, utgör, om jag fördelar dem på 4 år, — den tid en höna vanligen värper bäst — 2 kr. 37 öre.

Därtill kommer födan med, drygt räknadt, 18 tunnor säd om året à 12 kr. = 216 kr. och därtill litet potatis och affall ur köket, som vi kunna uppskatta till 10 kr., och således hela utgiftssumman 228 kr. i rundt tal.

Hönsen värpa i medeltal, lågt räknadt, 180 st. ägg pr styck d. v. s. 9,000 på 50 höns om året = 450 tjoeg och, antaget att jag öfver hufvud endast får 1 kr. pr tjoeg, så har jag dock i behållning på dessa höns 222 kronor om året. Kan jag mera begära af dessa små djur? Detta endast vis à vis äggproduktion. Vill jag så äfven lägga an på att sälja kycklingar, så ställer sig resultatet ännu fördelaktigare, då de betalas med 2 à 3 kronor vid 6 månaders ålder.

Jag tror mig nu hafva tillräckligt ordat om, hvad till grundragen i en rationel hönsskötsel hör, och jag skulle känna mig rikligen ersatt för dessa små upplysningar, om någon af Iduns värda läsarinna or med deras tillhjälp får en annan tanke om den för-aktade hönsskötseln och inkomsten däraf. Själf var jag för några år sedan den starkaste »tviflare» i den vägen, som kunde finnas, men nu har jag genom

praktik och intresse för saken kommit på helt andra tankar. Skulle någon af Iduns läsarinna vilja hafva än vidare upplysningar om något, som har afseende på hönsgårdens skötsel eller dylikt, samt hvar afvels-ägg eller höns af ena eller andra slaget kunna fås, är jag villig att efter bästa förmåga besvara dithörande frågor och stå de ärade damerna till tjänst, om de antingen fråga genom »Idun» eller hos Redaktionen af densamma anhålla om adress.;

Teater och musik.

Kungl. operan återupptager, antagligen under loppet af nästa vecka, Mozarts »Figaros bröllop». Af förutvarande rollnehafvare kvarstå endast fru Edling (Susanna) och hr Strömberg (Bartholo). Nya i sina uppgifter äro hr Johansson (grefve Almaviva), fru Ostberg (grefvinnan), hr Nygren (Figaro), fröken Jungstedt (Cherubin) och fru Strandberg (Marcellina).

I slutet af månaden anländer i och för gäst-uppträdande å k. operan den ryktbare tenoren Bötel från Hamburg. Hr B., hvilken från början varit droskkusk i nyssnämnda stad, anses ega en af de skönaste tenorstämmor, som någonsin funnits.

K. Dramatiska teatern gjorde i söndags början med en serie gratisföreläsningar för den arbetande klassen. Företaget, för hvilket teaterns direktion förlänar det största erkännande, synes komma att omfattas med synnerligt intresse af dem, för hvilka det närmast är anordnad. I söndags uppfördes »Mäster Olof» för en fulltalig och högst intresserad publik. Nästa söndag gifves »Galeotto». Gratisföreläsningarna, till hvilka biljetter utdelas genom Kvinnoklubben, Arbetareinstitutet m. fl., gifvas på middagen.

Nästa nyhet å Dramatiska teaterns ordinarie repertoar blifver Gogols »Revisor».

Filharmoniska sällskapet gifver sin tredje abon-nementskonsert om söndag kl. 1,30 i Musikaliska akademien. Programmet upptager som hufvud-nummer Edv. Griegs »Olav Trygvason» för soli, kör och orkester samt Andreas Halléns »Styrhjörn Starke», symfonisk ballad för manskör, solo och stor orkester; dessutom uvertyrer till »Tannhäuser» och balett ur Glucks »Orpheus», bearbetad för orkester af Hallén. Biträdande solister äro fru Edling, en musikalskarinna, hr Bjarne Lund och G. Holm. Biljetter säljas i Abr. Lundquists Hof-Musikhandel.

Striden om hjärtan.

Ur ett kvinnolifs historia

af

Johan Nordling.

(Forts.)

IV.

Söderut.

Sonja kom sent upp på sitt rum, trött efter den långa dagens mödor, ännu med alla känslor sjudande inom sig efter kvällens stora händelse, böljande som ett lugnt, aldrig tillförene grumlat vatten, nu plötsligt upprördt från botten af ett oanadt källsprång. Hennes hjärta klappade häftigt; hennes kind var röd. Och hon kände ännu läpparne bränna efter den sista kyssen, Kurt röfvat ifrån henne, då han smugit sig efter henne i trappan och hejdat henne just vid hennes dörr.

»Vi skola mötas i våra drömmar», hade han hviskat invid hennes öra, när hon halft med våld vred sig lös ur hans starka famntag.

Hur underbart — det var som ginge hon redan inne i en dröm! Förvirrad stannade hon midt på golfvet, strök med händerna öfver sina heta tinningar, sina svidande ögon.

Dessa sista timmar vid den uppsluppne bullrande supén hade kostat henne mycken möda, mycken själfbeherskning. Fadern och Kurt hade öfverenskommit att ej för dagen tillkännagifva något om den unga förlofningen, och de hade därför alla måst iakttaga en sträng försiktighet att intet förråda, hvilken särskildt förefallit Sonja mycket pinsam, direkt ryckt som hon var, ur den allt omfattande känslöstämningen och förd in att spela uppmärksam och intresserad värdinna bland

alla dessa mer eller mindre främmande gäster, som nu mindre än någonsin intresserade henne. Ännu susade samkvämets larm som ett monotont brus i hennes öron; ännu hade hon ju ej fått en sekunds ro att samla, ordna, lugna alla dessa nya, mäktiga intryck, som bestormade henne; men när hon, uppgifven af trötthet, nådde fram till sin bädd och, begjuten af det rosenröda sken, som silade genom nattbordslampans silkeslöja, ofokklädd kastade sig ned på dess kuddar, trängde ideligen som en allt beherskande melodi genom feberns kaos återklungen af dessa enda ord — »vi mötas — vi mötas i drömmen...»

* * *

Efter en tung sömn spratt Sonja plötsligt upp, vid att hon kände en hand fatta i sin. Genom den skymning, som de tät sammanfällde gardinerna breddade öfver rummet, igenkände hon Maries, den franska kammarjungfruns hvitmössade hjässa, som lutades öfver hennes huvudgård.

»Förlåt, förlåt, min kära fröken, att jag väcker er. Fröken kan ju så väl behöfva sova efter allt bråket i går. Men grefven har sändt upp Jakob med befallning, att han så fort som möjligt vill tala med fröken i blåa salongen.»

Sonja gnuggade med små hvita knytnävar i sina ornade ögon.

»Pappa — ja, pappa — hvad är klockan?»

»Ah hon är bara half tio.»

»Bara, säger du Marie! Hur har jag kunnat sova så länge! Det är ju förfärligt!»

Och med ett enda språng var hon ur sängen.

»Men hvad är det då, Marie? Är det något särskildt? Det har väl aldrig hänt något led-samt?»

»Ack nej, det kan jag väl inte tro,» svarade Marie på sin mest trohjärtade brytning. »Grefven och löjtnanten ha redan ridit en timme tillsammans, och frukosten skulle vara färdig klockan tio.»

Det var icke många minuter, som den morgonen åtgingo till Sonjas toalett. Hon var dock icke rätt lugn; det låg något underligt under detta. Hvarför skulle väl annars pappa sändt bud efter henne — slika inkietta infall voro ej hans vana.

Helt blossande varm af brådskan och oron kom hon ned i salongen. Fadern stod vid ett af fönstren, som det syntes försänkt i djupa tankar, och hans fingrar trummade nervöst mot rutan.

Det klara, härliga vådret från i går hade förbytts i grå dis och regn. De stora träden ute på terrassen voro svepta i en fuktig dimma, och efter rutorna sipprade vattnet i långa, slingrande rännilar. Sonja hade ej ens gifvit sig tid till en titt utom gardinen uppe å sitt rum; och nu slog plötsligt den oväntade grävadersstämmningen henne till mötes som en råga på hennes beklämning.

Att solljus och skugga kunde skifta så snabbt! Fadern hörde ej, när hon kom. Då hon lade sin hand på hans axel — »god morgon, älskade pappa; det har väl icke hänt något — något stygt?» — vände han sig om.

»Något stygt; ähnej — icke så farligt, skola vi väl hoppas. Farbror Axel har blifvit plötsligt sjuk, och jag måste genast fara till honom. Men det är ju i alla fall för tidigt att oro sig, innan vi veta något närmare.»

»O, så ledsamt», brast Sonja ut med oförställd smärta; »hur — när — hvem har sagt det?»

»Se här; jag har fått telegram i dag tidigt på morgonen.»

Han sträckte fram mot Sonja ett samman-skrynkladtt papper, som han höll i sin hand; men när hon nervöst grep efter det, drog han det häftigt tillbaka, som om han plötsligt besinnat sig.

»Hvad — får jag icke se det?» — sade Sonja.

»Du fördöljer dock något för mig, pappa. Jag

ber dig: säg mig allt! Är det mycket farligt? Är han död?»

Grefven stod tyst under flere sekunder, med hårdt sammanpressade läppar och dyster, halft sänkt blick. Men med ens höjer han så huvudet och ser in i Sonjas oroligt spejande ögon.

»Nej — han är icke död; du missförstår mig. Kanske alls intet är att frukta. Men — Sonja — hvarför skulle jag inte säga dig allt; jag vill ej ha något odeladt med dig, hvarken glädje eller sorg. Du är ju icke längre något barn.»

Han räckte henne telegrammet, och hon fum-lade länge med att veckla upp det. Hennes händer darrade häftigt.

»Grefve Stjärne plötsligt insjuknad. Önskar träffa sin broder.»

Kathe Bentson.»

Det var afsändt från Wiesbaden. Detta slog Sonja först.

»Wiesbaden?» — sade hon och såg upp; »jag trodde farbror var på Lindestorp.»

»Ja, det trodde också jag. Men det är ju ej så underligt. Du känner ju, hur plötsligt och oväntadt hans reslust kan vakna.»

Men så — som en blyt bländades hennes öga af detta kvinnonamn, okänt, aldrig förr hördt, anadt!

»Kathe Bentson?» — upprepade hon hviskande och lät handen, som höll papperet, sjunka.

»Ja, sade grefven med dof röst, och hans blick blef irrlande, som om undveke den hennes;» det är detta, som mest upprör mig. — Hon — hon — och just nu...»

I detta ögonblick ljödo steg från rummet bredvid, och en sekund därefter presenterade sig i dörröppningen Jakobs korrekta skepnad, iklädd knäbyxor, långa hvita silkesstrumpor och mörk-blå, galonerad frack.

»Herr grefve och fröken — bordet är serveradt.»

»Det är bra, Jakob,» vinkade grefve Stjärne nervöst. »Vi komma — vi komma strax.»

»Men pappa, älskade pappa,» utropade Sonja och kastade sig om hans hals, så snart Hofmästaren försvunnit, »var nådig, var barmhertig mot dig själf — och mig — dela dina bekymmer, jag fordrar det — hör du — som en rätt — allt, allt.»

Grefven stödde henne och sköt henne med mildt våld ifrån sig.

»Du är för upprörd nu, och vi kunna omöjligt bägge lemna våra gäster så länge. Hvad skola de tänka? De ha redan fått vänta mer än lämpligt. — Gå upp på ditt rum; jag skall ursakta dig: du är opasslig, behöfver hvila. Jag skall sända Kurt upp till dig, så fort det kan gå för sig, utan att det alltför mycket uppmärksammas, och kommer så själf efter, så snart det är mig möjligt. — Var lugn — var lugn — min älskling, allt blir väl godt igen, med Guds hjälp. Jag skall berätta dig, hvad du hör och kan få veta.»

Han kysste henne ömt och redde sig till att gå.

»När reser du?» — ropade Sonja med skäl-fvande röst efter honom.

»Med snälltåget i afton; det är den första lägenheten.»

»Jag följer dig; du måste taga mig med; jag släpper dig inte ensam!»

»Ack nej, ack nej», sade han sorgset och skakade sitt gråa huvud, i det han gick ut.

Dock såg han ej, hur Sonja i konvulsivisk gråt sjönk ned på knä i turellens nisch, vattnande fönsterdynans silkesblommor med heta, bittra tårar...

* * *

Den regndigra majkvällen var redan skum, när den lilla perrongen nere vid järnvägsstationen, som blott en dag tidigare i strålande sol vimlat af de ankommande gästernas brokiga skaror, nu åter fylldes af en mindre uppsluppen hop.

Det var till en stor del samma personer, samma ansikten; men de ljusa, eleganta toaletterna voro förbytta i mörka regndrypande resrockar och gum-mikappor, och de glada minerna i vexlande trumpna och pliktskyldigast beklagande.

Det strålande gästbudet, som varit afsedt att fortgå i en hel vecka, hade helt plötsligt af-brutits.

Grefven hade måst tillkännage för sina gäster, att broderns plötsliga sjukdomsfall tvang honom genast afresa; han beklagade lifligt att så oartigt nödgas lemna dem; men Stjärneholm vore deras, så länge de behagade trifvas kvar därute. Och han hoppades själf snart få glädjen återvända.

Naturligtvis kände ingen lust att stanna på godset, när det öfvergafs af så värden som den unga värdinnan.

Ty Sonja — huru det nu begifvit sig! — hon hade, efter ett långt samtal med fadern på för-middagen, till sist lyckats tilltvinga sig hans till-stånd att följa med.

Efter de oanade, uppskakande kunskaper, som denna dag fört med sig för henne, ville hon mindre än någonsin lemna honom att fara ensam ned till den sjuke farbrodern och — och — den andra...

Det söderifrån kommande tåget mötte vid denna station det nedgående; de flesta af gästerna åter-vände norrut till huvudstaden. Bland dessa var äfven Kurt Stråle, som så plötsligt af omständig-heternas spel rycktes ifrån den nyförvärfvade fästmons sida: att stanna ensam, utan henne, på Stjärneholm — det skulle ha blifvit allt för vemodigt. Och så beslöt han att begagna tiden under grefvens och Sonjas frånvaro till att ordna en del uträttningar och affärer, som efter hans egen långa utomlandsvistelse väntade honom i Stockholm.

I landåsutflottens skymning hade den sista, enda, långa afskedskyssen bränt mellan unga läppar; de sista försäkringarna bytts om ständig umgän-gelse i tankar och dröm, om ock land och vatten för en tid skilde dem åt. Hvarje dag, ja, hvarje dag skulle de skriva till hvarandra; det finge nu icke klicka, störtade himmel och jord tillsamman!

Och deras sista handtryckning var så kramp-aktigt lång, deras ömma inbördes förmaningar och smekrod så lustigt öfverdrifna af den nyfödda kärlekens navitet, att den allvarsamme fadern, som satt ett stumt, tålmodigt vittne till allt detta invid Sonjas sida i vagnen, trots sina bekymmer, trots allt, måste le i hemlighet, då gamla, längst förgätta minnen väcktes.

Men nu, ute på perrongen, där alla de helsande, afskedstagande och beklagande gästerna trängdes omkring dem, fingo de iakttaga det försiktiga, lik-giltiga lugn, som konvenansen fordrade. Ännu var ju deras förlofning blott de allra närmastes hemlighet.

Tåget norrut gick först ut från stationen, och girigt uppsnappade Kurt från sitt kupéfönster den stumma helsning, som sändes honom i en glimt ur Sonjas ögon. Så försvann den rasslande keden af vagnar bortom kurvan i natten.

Och påmanad af faderns, af konduktörens rop steg hon med sin kammarjungfru upp i den första klassens sofvagn, som reserverats för hennes räkning. Hon kände en stor tomhet i sitt hjärta, som hade hon med ens förlorat större delen af hvad lifvet för henne egde kärt och af värde. Och där hon tryckte sin brännande panna mot kupeens kylande ruta och stirrade, tankfull, ut i mörkret, vaknade med ens den gamla gumman Bergs ord för hennes minne, och hon upprepade halfhögt för sig själf:

»En strid — — en stor strid...»

(Forts.).

Förslag till matordning för veckan 21—27 april.

Söndag: Soppa på svinöron; gris-stek med äppelmos; gräddkaka.

Måndag: Brynt hachis; sago-soppa.

Tisdag: Salt oxbringa med pota-tispuré; tisdags-soppa.

Onsdag: Torsk med makaroni; puré på torra gröna arter.

Torsdag: Kalkfyckling; dricks-soppa.

Fredag: Korfkaka; falsk nässelkål.

Lördag: Gös med skiradt smör och hackade ägg; puré på bruna bönor.

Recept.

Brynt hachis. Kött af någon kall stek hackas fint, blandas med rifvet bröd, persilja, salt, peppar och hackad, brynt lök. Något buljong med en sked ättika uppkokas, köttblandningen till-sättes, och alltsammans upplägges högt på en karott; smör, deladt i små bitar, lägges ofvanpå. Rifvet bröd strös där-över, litet mera smör lägges öfverst, insättes därpå i ugn och brynas. Ser-veras varmt.

Torsk med makaroni. Kokt kall torsk hackas fint och väges, sedan ta-

ges dess dubbla vikt af makaroni och förvålles. Fisk, makaroni och 100 gram ost blandas väl och läggas på ett fat, däröfver läggas några smör-bitar och ett tjockt lager rifven ost. In-sättes i ugn för att brynas.

Falsk korfkaka. 200 gram risgryn kokas i mjölk, blandas med finhackad kalfstek och brynt hackad lök efter smak, ägg, russin och sirap, peppar och salt och smält smör; lägges därpå i form, bestänkes med smör och rifvet bröd, gräddas. Serveras med smält smör.

O. H. D.

Matlagning.

Vegetabilisk matsedel n:r 1. 1. Blom-kål med skirt smör och potatis. Majs-pudding. 2. Potatiskroetter med fran-ska arter. Sagosoppa. 3. Äggröra, lätt brynt potatis och grönsoppa. 4. Ärtsoppa på vatten (goda, lösa arter). Pannkaka. 5. Makaronipudding med färsk ost. Nyponsoppa. 6. Spenat-pudding, sparrisomelett och jordärt-skockspuré. 7. Potatissoppa (tysk) och mannapudding. 8. Brynta kålrötter (helst puré) och morotskroetter. Vin-soppa. 9. Fisk: lake, gädda eller gös med smält (icke brynt) smör och ägg-

kaka. 10. Gul ärtpuré, hela jordärtskockor, stekt bröd och hårdkokta ägg-halvkor samt vofflor. 11. Hackad blå-kål med kastanjpuré (som legume) samt rispudning med saftsås. 12. Champignonomelett, brüsselkål med potatis och brulépudding. 13. Falsk korfkaka (ej kött) och saftsoppa med klimp. 14. Brödpudding med katrinplommon. 15. Blandade legumer och sagopudding. 16. Spenat med stekta ägg. Dansk rödgröt med gräddes och biscuit. 17. Brynt hvitkålshufvud med potatis och mandelpudding. 18. Stufvade champignoner med balstrade potatisbullar och äppelkaka. 19. Stufvad potatis, stekt gädda och citroncrém. 20. Ris-pudding samt ölsoppa.

Vegetarian.

Några sätt att tillaga gös. Till späckad gös gör man först i ordning fisken som vanligt och späckar den sedan med fina fläckstrimlor i tre rader på hvar-dera sidan. Därpå lägger man ganska mycket smör i en stekpanna, lägger gösen däri, beströr den med hackade murklor, något lök, sardeller, finhackad persilja och smör, strör ytterligare salt däröfver och låter sedan fisken i ugnen stekas brun på båda sidor. Nu till-sättes småningom lätt rhenvin och litet buljong, som ofta hålles öfver fisken. Såsen serveras särskildt och till fisken bjudas rostade brödkifvor.

Mycket god är äfven fatgös. Man bereder därtill fisken på gammalt vis, d. v. s. delar den längs ryggraden i två hälfter och stycker den sedan i så stora bitar, man önskar. Nu låter man fisken hastigt koka upp i vatten med lök, kryddor, salt och något ättika, tager upp bitarne med en hälslef och lägger dem på ett bräde, för att spadet måtte rinna af. Därpå befriar man fisken, medan den ännu är varm, från fenor och ben, betryker runda fat med smör och lägger fiskstyckena därpå. Af vackert, vitt mjöl, citronsaft och fiskspad göres nu en god, holländsk sås, som man afreder med 2—3 äggulor. Med denna betäcker man fisken och strör fint rivet hvitbröd däröfver. Om några minuter slår man ytterligare sås öfver anrättningen och beströr den med stark, rivnen ost. Därpå sätts faten i ugnen, för att fisken skall få en vacker färg.

Äfven kokt och sedan afkyld gös med tjock mayonnaissås är en sär-deles smaklig anrättning. När gösen är upplagd på fatet, slår man mayon-naisen däröfver, lägger kring fisken en krans af kräftstjärtar, kapris, små in-lagda champignoner, några fyrdelade vingurkor etc. och litet hackad la-vendel.

Efterrätter.

Kall citronkräm. 8 äggulor blandade med 375 gr. pudersocker, saften af 2 citroner och det rifna skalet af en citron, vispas till hårdt skum, därpå upplöses 15 gr. gelatine i en liten kaffekopp med varmt vatten och röres afkyldt i massan, tills denna börjar tjockna. Nu tillsättes hastigt skummet af 8 ägghvitor, och alltsammans hålles i en form. Redan om ½ timme kan krämen slås upp och serveras.

Äppelknyten. Små astrakaner, pip-ping eller andra små äpplen af lös och god sort skalas, och kärnhuset tages ur med en smal äpplepipa af beck. Då alla äpplena äro i ordning, kafas smördeg så tjock som en specieriksdaler, och däraf skäras med en uddhvass knif fyrkantiga bitar, ungefär 12 cm. stora. Ett äpple, fylldt med stadig hal-lonsylt, ställes på hvar fyrkant, alla fyra snibbarne sammantryckas midt upp på äpplet, icke öfver hvarandra utan så, att alla snibbarne stå upp; kanterna smörjas förut med vispad ägghvita och tryckas tillsammans, så att de bilda stående kanter, hvarefter äppelknytena ställas mycket glest på rena plåtar och gräddas i något svagare ugn än annan

smörbakeise. Då de ha färg öfver och under och en vispkvist går lätt igenom äpplet, så äro de gräddade.

Olga.

Jästpulver-kaka. 3 hg. hvetemjöl blandas i ett kärl med 3 teskedar jäst-pulver. I ett annat kärl vispas 4 ägg med något mer än 3 hg. socker, ett par matskedar smält smör, litet rivnen mandel. Det hela blandas tillsammans med en kopp mjölk, sedan insättes det genast i ugnen för att gräddas i en halftimme.

Adèle.

Ris à la Pompadour. 1 hg. risgryn kokas väl i mjölk, sedan vispas 3 dl. söt gräddes till hårdt skum med något vanilj och litet socker. Detta röres i de kalla grynen tillika med 5 blad upplöst hvit gelatin, slås i en form och ställes att kallna. Den ätes med saft- eller vaniljsås.

Adèle.

Engelsk plumpudding. 500 gr. smör röras väl, därtill komma 500 gr. fint stött socker, 14 äggulor, 500 gr. fint hvetemjöl, 500 gr. korinter, 500 gr. rensade russin, 8 gr. stött kanel, 8 gr. stötta nejlikor, en matsked finskuren citron och en dito orange. Allt röres väl tillsammans; till sist tillsätts 14 hårdt vispade ägghvitor. En bleckform betrykes med smör, massan hålles i och gräddas långsamt 2—3 timmar i väl genomhetad ugn. Puddingen bör sedan stå och torka ungefär 1½—2 tim-mar i ugnen. Man måste noga ge akt till, att ugnen ej är för varm. Bäst är plumpuddingen ungefär 8 dagar efter gräddningen. Den håller sig myc- ket längre, förvarad i bleck- eller por-slinskärl. Vid serveringen måste den skäras med hvass knif. X Y. Z.

Soppor.

Tysk potatisoppa lagas sålunda: Kall, kokt potatis passeras till fin puré, ko-kas sedan upp i mjölk och något vat-ten, saltas, vispas upp med äggulor, och kan man ilägga finhackad, brynt persilja, då den serveras.

Bostaden.

Om städning. (Hedersomnämndt svar å prisfrågan V.) I öfver sju år har jag nu till min mans belåtenhet och egen förnöjelse hållit mitt hem fint och städat, och är det med stort nöje jag meddelar det sätt att därmed gå till väga, hvilket jag, efter många försök hit och dit, funnit vara det lämplig-gaste.

Vi bebo en våning på 5 rum, be-stående af salong, matsal, min mans rum, sängkammare och barnkammare, inredda och möblerade allt efter deras olika bestämelse, salongen med brüs-selmatta öfver hela golvet, salsgolvet omåladt, de öfriga golven belagda med lianeummattor.

Frisk luft är ju det, hvarmed vi först och sist böra förse våra bonings-rum, de må nu vara eleganta eller tarfliga. Vi börja därför alltid med att öppna fönstren, innan brasan tän-das på vintermorgnarna, ej förgätande att läsa till dem, innan spjällen skjutas. Medan fönstren ännu stå öppna, afdammas gardinerna och de stoppade möblerna med en tagelviska, lösa mat-or och dukar tagas ut och skakas af, golvet torkas med en fuktig, därtill afsedd handduk. Sedan damtorkas med en mjuk damhandduk. Detta för hvarje dag.

Allt emellanåt, när så behöves, fö-retages storstädning, då salongsmöblen bäres ut, antingen i det fria, om vä-derleken tillåter, eller i ett annat rum. Mattan beströs med fuktigt (förtur an-vändt) te, hvilket uppfångar dammet förträffligt, hvarefter sopas med en långskaftad viska af russinrot.

I stället för gammalt te kan snö äfven med fördel användas. Innan de stoppade möblerna bäras in, piskas de och borstas. Fönstren tvättas (bäst med sprit), kakelugnen torkas af, ljus-

krona och alla prydnader damtorkas. När nu salongen är i ordning och en treflig brasa brinner därinne till visit-dags, luftas salen och dammas af. Ka-kelugnen torkas och fönstren tvättas, eller blott torkas af, om de ej äro smutsiga. Dörrar och panel befrias från dam och fläckar. Alla prydnader på buffet och hyllor damtorkas så väl som möblerna. Till sist aftorkas häng-lampan eller kronan, och man sätter i ljus, om sådana fattas. Sedan är där färdigt att skura. Kagelugnsluckor, eldställ och spottlådor böra putsas en gång i veckan.

Vi böra särskildt bemöda oss att hålla friskt, sundt och damfritt i våra och våra barns sofrum, lufta bäddarne länge hvarje morgon, och då det är vackert väder, taga ut sängkläderna i det fria.

Ej nog med att kammarpigan vid städning af sängkammaren bör vara försedd med en damhandduk och en grof handduk för golvet, utan bör hon hafva en särskild handduk för lavoi-ren, der allt dagligen skall sköljas med friskt vatten.

En gång i veckan rengöres hela tvätt-servisen med såpvatten, alla tunga mö-bler flyttas från väggarne, innan golf-vet tvättas, så att ej dam får samla sig under eller bakom dem.

Om vintern hafva vi våra lampor att putsa och fylla på; förbise ej att göra dem i ordning hvarje förmiddag!

Om de stora rengöringarna höst och vår, då dubbelfönstren och de stora mattorna sätts in och tagas ut, vill jag blott nämna, att man då går till väga på samma sätt med den skilnad, att man får taga längre tid på sig för hvarje rums iordningsställande samt ihågkomma att äfven tak och väggar då skola torkas af med en handduk, knuten på en lång damborste.

Man bör själf noga tillse, att allt blir ordentligt gjort, hafva en bestämd tid, då hvarje sak skall göras, och om man ej har råd att hålla mer än en tjänarinna, dela göromålen med henne, dock så att hvar och en har sitt be-stämde för hvarje dag.

Ungefär som jag nu antydt, har jag sökt hålla mitt kära hem i ordning under mitt lyckliga äktenskap.

Glädje och sorg, helsa och sjukdom hafva skiftat der son öfverallt i verlden, men lyckan har der varit en trä-gen gäst. Det vill och skall den blifva i alla de hem, der hustrun alltid möter mannen med ett vänligt leende, kom i häg, aldrig med sura miner, skurbaljan i hans rum och huset i öf-rigt upp- och nedvändt. Margit.

Fönsterträdgården.

Myrtenodling i rum. Om man vill uppdaga myrtnar inne i rum, tager man i mars eller april ett skott, afklippt tätt under ett bladpar, sätter det i en kruka med sandig, lös jord, täcker det med ett glas och ställer det i ett soligt fönster. Om det vårdas försiktigt och ej vattnas för mycket eller för litet, slår det snart rötter. För att göda jorden, lägger man litet hornspån i vat-net, hvarmed växten förses. Mycket tacksamma äro äfven myrtnarne, om man morgon och kväll spritar dem med rent, ljumt vatten. På detta sätt kan man till vintern redan ha en gan-ska försigkommen myrten. Torr rums-värme tåla myrtnarne ej, utan blada då af och bli torra. Ett oeldadt rum, som är 3 till 5 grader varmt, eller en torr källare med samma värmegrad passar bäst för denna växt. Om vin-tern är vattningen mindre nödvändig. Den sker endast, då jorden ofvanpå är riktigt torr. På våren omplanteras myrtnarne och kunna då stå i det fria, i det de då sättas ned i en rabatt i halfskugga med den jordklump, som omger rötterna. Om man vill ha myc- ket fylliga exemplar, bör man icke för-

(Forts. å följ. sida.)

LEDIGA PLATSER.

Förmånlig Vårdinneplats.

Såsom vårdinna och för att öfver-vaka ett hushåll önskas till den 15 maj ett bildadt, angenämt och fram-för allt i hushållet sparsamt fruntim-mer. Moderlig, noggrann omvårdnad önskas för en 1½ år gammal gosse.

Svar åtföljdt af referenser jämte fo-tografi torde före den 30 d:s insändas till S. Gumælii Annonsbyrå, märkt »Ung Enkling». (G. 15479) [1819]

Emot fritt vivre

kan en anspråkslös, bildad ung flicka få plats för att ha tillsyn öfver tre barn, det yngsta 2½ år, samt vara be-hjälplig med söm och lättare göromål inom hus. Platsen kan tillträdas ge-nast. Svar med porträtt och rekom-mendationer till »Stationsinspektoren», Björneborgs station. [1798]

PLATSSÖKANDE.

En flicka af god familj, examine-rad, undervisningsvan, önskar genast eller till instundande höst plats som lärarinna, barnvårda-rinna, sällskap eller hjälp i hushållet. Är van vid inom hus föref. göromål samt sömnad. Goda betyg. Svar till »Hulda», Nyland, p. r. [1814]

En 22 års prakt. bildad flicka önsk. plats i familj för barn eller såsom skrivarbitr. Kunnig i kläd- o. mode-söm. Små pret. Svar t. »100», Iduns byrå. [106]

En ung flicka önskar plats i familj! Den sökande är villig gå frun till handa samt läsa och spela med nybörjare. Svar till »Z.», Kriatiano-pel, p. r. [1810]

Husmödrar!

Är det någon af eder, som vill hafva en bildad, praktisk och ordentlig flicka till hjälprea uti edert hushåll. Hon är kunnig uti sömnad och inomhus förefallande göromål, äfven van vid landet och önskar plats med det första. Svar till »Alva», Karlskrona p. r. [1811]

En medelålders, bildad tyska, som vistats i England och Frankrike och är villig att såväl tala som gram-matikaliskt undervisa i dessa språk, önsk. anställning såsom lärarinna eller som sällskap hos äldre personer. Goda rekommendationer finnas. Upplysning- ar å Fredrika Bremerförbundets byrå. (G. 2290) [1821]

En bättre flicka med goda kunskaper, kunnig i allt hvad hushållet beträffar, kunnig i engelska o. musik, önsk. pl. i bättre fam. att gå frun tillh. Svar till »A. M. J.», Tidn. Oskarshamn. [1825]

En ung fl. af god fam. önsk. pl. i bild. sådan att bitr. vid hush.-görom. och f. ö. på bästa sätt göra nytta. In-gen lön, blott godt bemöt. o. bli ansedd som. medl. af fam. Snart svar t. »A.», Algutsboda, p. r. [1826]

Dame distinguée, musicienne, désire place de dame de Compagnie ou dame de Maison. Hautes références ici, ainsi qu'à l'étranger. S'adresser à »X 3», le bureau d'Idun, Stockholm. [1824]

Lärlarinna. En anspråkslös flicka af god familj, med vana vid underv., önskar till hösten plats. Undervisar i vanl. skolämnen, franska och tyska samt nybörjare i musik och är villig att deltaga i husliga göromål. Goda rekommendationer från en 4-årig kondi-tion. Svar t. »Nora», Elmhult. [1807]

summa att toppklippa myrtnarne två gånger om året, nämligen i april och juli. Den, som icke ser så mycket på formen och ej klipper växten, skall hållas skadeslös genom så mycket rikare blomning. *Fleuriste.*

Våra barn.

Hur jag klär »min älskling.» Med anledning af frågan nr 434 kan jag ej underlåta omtala, hur jag klär min lilla flicka, och huru jag med flere, som önska låta den lilla barnkroppen utveckla sig, som naturen ämnat, anser vara bra.

Utän på yllestjortan eller linnet, hvilket som nu användes, knäppes i ryggen med flata knappar ett en å två tum för vidt liststykke, nedom midjan anbringas 2 rader knappar på så sätt, att midt fram och i båda sidorna sätas två knappar, den ena en tum öfver den andra; baktill har man de knappar liststycket knäppes med. På nedersta knappraden fästes först strumpbanden, en tum breda, fyra å åtta tum långa (allt efter personens storlek) resårband, som i ena ändan ha en ögla att knäppa på lifvet, i andra ett bomullsband att knyta i strumpan. Den bör naturligtvis vara försedd med band samt helst stickad efter foten. Detta tillgår så, att man, strax innan stortåknölen börjar, tar upp 3 maskor med några stickvarf emellan samt sticker sedan, intill lilltån slutar; då tages ihop endast vid den sidan, först några hvarf hvarannan gång, sedan hvarje. Först där stortån rundar af, tages ihop vid båda sidor. Mången skall väl invända, att en mjuk strumpa ej kan öfva något tryck på foten, men det är dock så.

Ännu viktigare äro naturligtvis skodonen, nästan alla veta, hvad en förstörd fot vill säga, men, besynnerligt nog, vilja blott få veta af någon reform i den vägen.

»Skodonen efter foten äro så fula», säger man. Hur kan man hafva en sådan förvånd smak! Hur kan man så vilja mästra den, som skapat oss!

Andra åter säga sig nog vilja hafva skor efter foten, men ej kunna få. Det är dock icke omöjligt. Låt en skicklig lästskärare göra er läster, samt säg er skomakare, att det är ert fulla allvar att vilja hafva skon efter foten, att det ej så mycket betyder, om de icke skulle blifva så vackra, och ni skall nog till slut få dem både vackra och bekväma, åtminstone har det lyckats bra för undertecknad.

Nu åter till liststycket. På samma knapprad som strumpbanden knäppas byxorna, sydda såsom man syr till små gossar. På öfre knappraden knäppes en några tum för vid, veckad yllekjol och på samma rad, om man så vill, en något lättare kjol. Mången kanske undrar, hvarför kläderna skola vara så vida, men det är aldeles nödvändigt för att barnen fritt må kunna röra sig.

Den här beskrifna underdräkten passar lika bra för barn från 1 till och med 12 å 14 år, då man kanske behöfver göra några små förändrigar. Vida lif samt knappar nedom midjan att knäppa kjolarna på, så att ingen ting trycker på kroppen, böra såväl ung som gammal använda.

Jag är fullt öfvertygad om, att många af kvinnans svagheter ha sin uppkomst ifrån barndomens oändamålsenliga beklädning, och vore en reform i den vägen på det högsta önsklig. *H.*

Hvarjehanda.

Velmarar. Man skär och arbetar en större tafvelram och fäster samma med lim torkad eller färdig. Öfver denna fästas med artificiella, fint arbetade blad, knoppar etc. I ena ändan hänga sig i synnerhet land- ut.

Å Fredrika Bremerförbundets byrå, Stockholm,

finnas anmälda kvinnliga arbetssökande såsom: svenska och utländska lärarinnor för hem och skolor, kontors- och skrifbiträden, husföreständarinnor, sällskap och biträden i hem, föreläsarskor, gymnaster, sjuksköterskor m. fl. [1829]

Plats sökes

af en 19 års flicka af god familj, hälst i Pappershandel. Den sökande innehar nu elevplats i dylik affär, från hvilken goda betyg kunna presteras. På lön fästes ej afseende. Den härå reflekterar torde adressera svar t. »Pappershandeln», Wexiö. [1818] (G. 15418)

En ung, anspråkslös flicka med godt lynne önskar plats att gå frun till handa. Den sökande är villig att underv. minderåriga i musik samt något kunnig i kläd- o. linnesömnad. Svar t. »20 år», Askersund, p. r. [1799]

En flicka önskar komma i en treflig fam. på landet för att under fruns egen tillsyn lära allt, hvad till ett väl ordnad hushåll hör, samt vara som medlem af familjen. Svar med prisuppgift torde snarast sändas t. »Maria», Helsingborg, p. r. [1802]

Plats önskas.

Plats att gå frun till handa vid alla inom ett hus förekommande göromål önskas af en 18 års flicka. Lön begäres ej, blott en god plats kan erhållas. Svar torde godhetsfullt sändas t. »18 år», Eskilstuna tidnings kontor. (G. 15234) [1796]

En ung fl., som läkare ordin. vistelse vid badort å Vestkusten, men sakn. medel t. underh., frågar om hon i någon vänl. fam. mot fr. vivre kunde få bitr. frun el. som sällsk. åt barn. Svar emotes med tacksamh. t. »Adele», Vexiö, p. r. [1808]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius
Lilla Vattugatan 24, 9-10 och 2-3.
Mag- och hudsjukdomar. [1841]

Doktor Per Johansson
Riddargatan 2.
Hvardagar kl. 9-10, 2-3; söndagar 9-10. [1841]

Doktor Carl Flensburg
33 Drottninggatan 33.
Hvardagar 1/23-1/24. Helgdagar 10-11.
Behandlar företrädesvis *Barnsjukdomar*. [1843]

Doktor Runborg,
12 Brunkebergstorg 12,
kl. 9-10 f. m., 3-4 e. m.,
behandlar företrädesvis *bröstsjukdomar*, särskildt *lungdot*. [1465]

Med. D:r ERNST SALÉN,
Ögonläkare.
Bostad: Stora Vattugatan 2.
Mottagning: helgfria dagar kl. 1/2 10-1/2 12 f. m. [1464]

D:r OTTO SANDBERG
23 Drottninggatan 23
Hvardagar 9-10, 2-3; helgdagar 1/210-1/211.
Företrädesvis *mag- o. tarmsjukdomar*. [1764]

Godt hem.
I tjänstemannafamilj på landet kan en liten frisk och rar flicka om 2 å 4 år blifva inackorderad. God och kärleksfull omvårdnad utlofvad. Svar till »Barnkär», adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 15489) [1820]

Panorama international,
Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.
(bredvid Svea-Salen)
Denna vecka:
II:dra serien af **Italien.**
Nästa vecka:
I:sta serien af **Algier.**
Entré 30 öre, barn 20 öre.
Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.
Öppet alla dagar från kl. 10-10.
Hvarje söndag nytt program. [1857]

En pension i närheten af Berlin, i skogrik trakt (»Märkische Schweitz»), emottagas i vår elever. Undervisn. i vanl. skolämnen, *språk* (infödda lärarinnor), *sång, musik, målning* samt, om så önskas, i klädsömnad o. hushållsgöromål. Kan äfven med fördel begagnas af svagare elever, emedan kurserna lämpas efter hvars och ens krafter. Utfärder under föreständarinnans ledning. Prospekt m. m. å *Th. Tjåders byrå, Malmiskilnadsgatan 38 i Stockholm.* (G. 2238) [1800]

Vill någon af Iduns läsarinna lemna upplysn., hvar en flicka kan få lära till kunnig husmamsell mot billig afgift? Svar till »Nanny», Iduns byrå. [1813]

Ett godt och trefligt hem på landet, ej långt från stad, kunna tvänne unga flickor blifva inackorderade och om så önskas få deltaga i husliga göromål. Svar till »Maria 300», Söderköping, p. r. [1809]

Modister!
En upparbetad modeaffär med bästa läge i Göteborg kan till följd af förändr. verksamhet få öfvertagas den 1 inst. oktober. För den reflekterande finnes tillfälle att under sommaren arbeta i affären. Cirka 1500 kr. erfordras kontant. Svar till »God affär», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg. (Nord. A.-B., Göt. 3202x1) [1804]

Eiffeltyget
till klädningar öfverträffar alla utannonserade klädningstyper både i styrka och pris. Det är nya utsökta mönster och kan endast fås hos undertecknad till 40 öre mtr = 24 öre aln. Order expedieras mot efterkr. Profver endast då 20 öre bifogas. **Kungsholms Ekiperingsaffär,** Stockholm. *J. E. Sandberg.* [1718]

OBS! Ändrad adress!
Bort med liktornarne!
Deletor.
Ett nytt, osvikligt, smärtfritt liktornmedel (bättre än *Colodin* och alla andra liktornmedel) borttager fullkomligt liktornar med roten inom kortaste tid. Inlagdt i eleganta kartonger har *Deletor* den stora fördelen framför alla dylika medel, att man ständigt bär det på sig. Hvar och en som har liktornar skall skatta sig lycklig efter att hafva använt *Deletor*. Hvarje kartong kostar 1 kr., som insändes som postanvisning eller i sparmärken. Post- o. telegrafadress »Deletor», *Upsala, Vaksalatorg 27.* [1340]

Passande Minnen för Nattdagsungdom.
Kors, Bokmärken, Ringar, Kedjor och Medaljonger i stort urval. Dessutom realiseras allt, hvad som till en välsorterad *Guld-, Silver- och Nysilveraffär* hör, till lägsta priser. Omförsiffringar dagligen, starkt och billigt hos **LUDV. AXELSON,** 65 Vesterlånggatan 65. *Telef. 65.* [1780]

Apelsinmarmelad
i burkar, svensk tillverkning, af utsökt beskaffenhet hos Fru Avén, Regeringsg. o. Stureplan, samt Slöjdmagasinet, Mästersamuelsgatan 43. [1803]

Ett redbart fruntimmer,
van vid goss- o. fruntimmerskläders renovering, önskar arbete. David Bagares gata 18, 2 tr., dörrn midt för tr. [1815]

Sommarinackordering
mottages från 1 juni vid det vackert och sundt belägna Samuelsberg invid Motala. Pris 40 kr. pr månad. Samuelsberg, Motala i april 1890. *Mia Möller.* *Ulla Holmberg.* [1805]

OPTIMUM,
medel, ombärligt vid toaletten, som rätt användt, efter föreskrift (som finnes anbragt å flaskans etikett), borttager s. k. leverfläckar, fräknar, finnar och solbränna, gifver hyn en vacker och frisk färg, förtager den skarpa inverkan af vinterluften samt bibehåller huden smidig och fin. Detta utmärkte medel är äfven verksamt mot arm-, hand- och fotsvett, kläda i huden samt är särdeles välgörande till rengöring af håret, då det stärker hårrötterna och befordrar växtligheten.
Pris pr flaska 1 krona.
En och hvar, som varit utsatt för s. k. leverfläckar i ansiktet, vet huru svårt, för att icke säga omöjligt, det är att blifva dem kvitt. En person, som mycket besvärades af detta onda, rådfrågade för några år sedan (bland många in- och utländska, äfven en berömd svensk läkare *Liborius i Göteborg*) om botemedel för denna åkomma, hans ordination hjälpte och har sedan dess gjort mångt fläckigt ansikte rent och vackert. För att låta detta nyttiga medel komma till en större allmänhets begagnande, har det blifvit utlemnad till handeln.
Hår-Svärta,
å 1,50 pr flaska,
fullkomligt oskadlig, ej att förblanda med de vanliga hårfärgningsmedlen, som alltid innehålla de skadliga beståndsdelarne bly och ättika. Försäljes i Stockholm hos apotekaren *C. F. Dufva, Drottninggatan 41;* *Fanny Gelin, Malmorgsgatan 5;* *Louise Blomberg, Vesterlånggatan 39;* i landsorten å de flesta apotek samt i parti hos **C. Smitt & Co,** Stockholm. [1700]

Outtömlig
på nyttigt och nöjsamt innehåll är den nya uppfinningen **Examinator.** Bör finnas i hvarje hem, ty utom det att den roar ung och gammal, är den äfven pryddig. På grund af den stora omfattning, den haft, har jag nu kunnat nedsätta priset till 1,50 som vid rekv. torde insändas. Exp. helst pr järnv., emedan frakten blir billigast. Erhålles endast hos mig eller mina agenter. [1567] **JOHN FRÖBERG, Finspong.**

Saccharin,
tillhandahålles hos Hrr C. A. Åkerholm, Götgatan 28, Gustaf Wallin, Hornsgatan 28, A. Löfberg, St. Nygatan 8, H. F. Lemke, Rödbotorget, Gustaf E. Berg- holm, Östermalms Kaffehandel.
General-Depôt för Skandinavien
hos **Bröderne Herrmann,** STOCKHOLM.

Läkäreråd.

Gift i Stockholm. Det är fullkomligt utan grund, att tvättning under menstruationen skulle vara farliga, och intet skal finnes att ej under dessa dagar iakttaga sedvanlig renlighet. — Ni kan därför lugnt sköta er som förut och ej bry Er om edra väninnors varningar.

Egit. Tunn välling, kokt på s. k. dietiskt hafremjöl (t. ex. från Petri i Hvetlanda), te eller cacao med mjölk.

Vän af Idun. Utan undersökning kunna vi ej yttra oss om er strupåkomma.

Anna Thea. Ej kan Ni väl begära, att vi, som ej ha tillfälle att se edert sjuka öga, skola gifva Er råd, då specialist ej kunnat hjälpa Eder. Men Ni har ju besökt läkaren blott en gång!

Oiga. Tvätta hvarje kväll med mycket varmt vatten och om dagarna flere gånger med 1 % naphtholspri. När äfven sinnesrörelse plägar framkalla detta obehag, blir dock sannolikt verkan ej så stor.

Beqväm moder. 1) Ja, utan tvifvel. 2) Är den ej allt för mycket höggradig, influerar den ej mycket vid detta tillfälle.

Alice. Se svaren till Naemi i n:r 6 och n:r 8. Med svaga medel kommer man sällan eller aldrig till målet, utan det måste vara medel, som framkalla, hvad Ni kallar »ros», som dock ingalunda är vanlig ansiktssros, utan blott en stark hudretning.

Ej hopplös. 1) Om er kattar och dess behandling kunna vi ej utan undersökning yttra oss. Möjligt är, att den har sin egentliga grund i de under 5) omtalade förhållandena, hvilka häfvande ju i alla händelser måste bli hufvudsak. 2) Stora äro utsikterna icke — tvärt om. 3) Ja. 4) Ingnid morgon och afton en salva af 1 del färdt svafvel på 10 delar grönsäpa och 10 delar vaselin. Upphör, när det börjar reta huden för starkt. Upprepa efter någon tid, då fjällningen slutat, samma behandling. Ylletröja olämplig. 5) Se svar till Märta i detta nummer.

Sven. Använd flere gånger dagligen till skolningen af munnen 1 % amlinlösning. Kvarstår det onda efter ett par, tre veckor, bör Ni låta tandläkare undersöka.

Elvira M. n. Jämte det vi hänvisa till svaren till Naemi i n:r 6 och n:r 8 och till Phyllis i n:r 13 tillägga vi, att vi för vår del ej kunna hjälpa Er att få »en klar och vit hy» — detta faller inom området för speciallisternas verksamhet. Genom den där behandlingen med kompresser om nätterna blir sannolikt resultatet föga lysande.

Märta. Tag under några veckor tre gånger dagligen vid måltiderna fyra stycken af miljö-tärpharmakopiens järnpiller med china. Tag kalla afrifningar på morgnarna med promenad efteråt, så fort Ni blir klädd.

En 21-åring. 1) Nej. 2) Nej. 3) Ja. 4) Samma, som Ni förut användt. 5) Helt säkert icke, då det ju enligt uttalande af kompetent person ej står i samband med något gravare lidande. Ringa grader äro ej ovanliga hos svagare individer, och vi tro ej, att Ni behöfver vara orolig för detta — Viktigast är för Eder en allmänstärkande behandling; en badkur i sommar vore helt säkert lämplig. 6) Mätlig motion bäst.

Plägd skriferkarl. De medel, som användas, äro alla mer eller mindre osäkra. Försök emellertid den behandling, som föreskrifvits för S. B. i n:r 5 — med de modifikationer däri, som Ni lätt sjelf inser.

G. N. Utan kändedom om ert allmänna tillstånd kunna vi ej yttra oss om eder hufvudvärk. I alla händelser bör Ni ej försumma att, då tillfälle därtill gifves, undergå en bad- (och brunns-) kur på nämnda ställe. Som lindrande medel kan Ni försöksvis använda antifebrin (se svar till Anna B. i n:r 2).

A. v. A. 1) Intet särskildt att göra häråt. 2) Se svar till Ella i n:r 3.

Lisa. Tydligen en hämorroidalknöl. Tag hvarje kväll en tesked sammansatt lakrispulver. Undvik öl, spirituosa, kryddor och svårsmälta födoämnen. Gör hvarje kväll en skolning (medels skoljkanna) med kallt vatten.

Hillevi. Iakttag den diet, som föreskrifvits för Carola i n:r 4. I stället för öl och porter, som er magsäck ej tål vid, bör Ni förtära mycket mjölk och lagad mjölkmat såsom äggmjölk, tunna vällingar o. d.

Maria. Varma bad och massage skulle helt säkert vara af nytta. Viktigt torde vara, att Ni något inskränker dieten. Förtär mindre kött än förut, undvik sötsaker och lef hufvudsakligen af ägg, fisk, grönsaker och skummad mjölk.

Svea. Se svar till Ella n:r 3 och till Naemi i n:r 6 och 8.

Nig T.n. Beror på orsaken. Sannolikt behöfva edra tänder plomberas. Vänd Er till tandläkare.

Ester. Ni torde i detta fall ha stora utsikter att genom hypnotism bli kvitt detta, hvarför Ni ej bör tveka att försöka detta medel. Genom medicin vinnes föga eller intet.

Moder i Skåne. Kan brännas bort eller aflägnas med skarpa medel, såsom t. ex. sublimalkoldioxid (ca 10 %). Detta fås dock ej utan recept, och Ni måste i alla händelser vända Er till läkare.

D:r — d.

Frågor.

N:r 516. Hvad sorts parfym skall man använda för att gifva kläder och linne en angenäm varaktig doft?
Ebba.

N:r 517. Frågas efter bästa sättet att förvara geleer, inkokta frukter, då mögelninna bildat sig?
Tina.

N:r 518. Hvar finnas frö eller plantor att köpa till »Den vandrande juden» (*Tradescantia albiflora*)?
Blomstervän.

Percy F. Luck & Co Stockholm.

China Theer.

Congou.		Pris pr kilo
Finest Moning	11: —	
Kungchow	9: 20	
Oonfa	7: 20	
Moning	6: 20	
Kaisow n:r 1	5: 25	
Kaisow n:r 2	4: 30	
Kaisow n:r 3	3: 50	
Congou	2: 80	

Blom The.

	Pris pr kilo
Finest Blom Pekoe	16: 50
Blom Pekoe n:r 1	9: 70
Blom Pekoe n:r 2	7: 30
Finest Scented Orange Pekoe	7: 80
Hyson (grönt)	6: 20
Seented Orange Pekoe	6: 20
Oolong	5: 25

The-Blandningar.

	Pris pr kilo
Non Plus Ultra	11: —
O. T. D.	8: 50
Czarens	7: 30
Mandarin	6: 40
Stora Moguls	5: 40
Mikadons	4: 50
Kalifens	3: 50
Rehausens, original	7: 10
Rehausens	4: 30
Smulthe	3: 50

Indiska Theer.

Souchong.

Finest Souchong	11: —
Lapseng Souchong	7: —
Souchong n:r 1	5: —
Souchong n:r 2	4: 30

Finest Assam	11: —
Malty Cachar Pekoe	9: —
Assam	6: 20
Ceylon	6: 75
Darjeeling	4: 80

Försändelser till landsorten emot efterkraf eller postförskott. [1645]

Husmödrar!

Försöken **Th. Winborg & C:s** i Stockholm tillverkningar af

Concetrerad Ättika
på flaskor för utspädning.
Senap,
blandad efter engelsk och fransysk smak, flere sorter.
Biffstekssås.
Soja,
Mald kryddor (garnteras oblandade) på bleckdosor med genomborradt lock.

Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.) flere gånger prisbelöfnade och fullt jämförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr speciérhandlare. [1839]

3: 50 duss., 3: 50 duss., 3: 50 duss
Etsade Glas och Sejdlar, passande till presenter, hos **Ang. Vogels Konstglassliperi**, Fredsgatan 30. Allm. Telej. 47 97. [1627]

Ovanligt billigt!
Eleganta herr Sommarrockor pr. ½ duss. 13,50
Stickade Herrvästar » » 9,00
Hellylle Damkofter, sorterade » » 9,00
Hellylle Damvästar » » 7,50
Vackra Klädningslif » » 7,50
Fina Sammettschalar » » 5,25
St. Vegaschalar, fyrk. o. afl. » » 7,50
Barnklädnigar, hellylle » » 3,00
Vackra Barnkofter » » 3,75
Stora Linne-borddukar » » 4,50
Hellylle Servietter » ¼ duss. 3,00
Alb. S. Jansson, L:a Drottningg. 3, Göteborg [1655]

Sophia-Hemmet.
Se den större annonsen i n:r 3 för i år. [1434]

HANDSKAR
köpas billigast i **Carl Malmbergs välrenommerade HANDSK-AFFÄRER.**
För handskaernes hållbarhet ansvaras.
Glacé-, kul. 4 knapp., breda silkes-sömmar kr. 1: 50
D:o d:o 5 snörknäppen d:o » 2: —
D:o d:o 6 knapps Mousquetaires » 2: —
samt alla slag, såväl eleganta som enklare, Glacé- och Gants de Suèdes från 2 till 20 knappar.
Requisitioner från landsorten mot efterkraf.
BUTIKER:
45 Vesterlånggatan 45,
5 Sturegatan 5,
24 Södermalmstorg 24.
Carl Malmberg. [1717]

Sänd till Norrbro Vexelkontor, Stockholm, denna och följande 12 månader **endast 2 kr. 60 öre eller ock 5 kr.;** så erhåller ni i förra fallet en och i senare fallet två teaterobligationer, på hvilka Ni redan nästa lista maj kan vinna **40,000 kronor.** [1582]

Glöm ej bort, att **O. Williamson**, Borås, säljer prima helylle marinblå Gosstricotkostymer från 3 till 10 års för 3: 50. Priskurant å yllevaror sändes franko.
Stora mansvästar med armar till 3: 50 pr st. [1578] **O. WILLIAMSON, Borås.**

Sparsamma Fruar.
Gammalt ylle och ull emottages dagligen till spånad, väfning af tyger, schalar, filtar m. m.
OBS. Hvar och en får sitt ylle tillbaka i form af garn eller väfnader.
OBS. Nedsatt spånadsafgift.
OBS. Ett parti schalar realiseras från 5 kr.
OBS. Ett parti filtar realiseras från 5,75.
Telefon 26 53.
Hildur Andersson, född Sundeman, 12 Klara Norra Kyrkogata 12. [1361]

E. W. Grönbergs i Raumo Rheumatiska Essenz
är det billigaste medel äfven vid mycket envisa fall och hos äldre personer, som föga hoppas på bättring.
½ flaska 1: 50, ¼ flaska 2: 75, i minut på apoteken. Till platser, där återför-säljare icke finnas, försändes den på rekvisition direkt från [1763]
Generaldepöten för Sverige:
Apoteket Hvita Björn, Stockholm.

N. P. Jenssens nya priskurant öfver Trädgård- och blomsterfrön samt foderväxtfrön är nu utkommen och tillsändes gratis på begäran. Helsingborg i februari 1890. [1525] **N. P. Jensen.**

Svar.

Nr 421. Till fasonerad dubbelmatta samma trädning och trampbindning som till fyrskäff, d. v. s. 1, 2, 3, 4 å rad.

För att bilda faconerna nedtrampas 3:de och 4:de tramporna och en käpp itrådes efter mönstret, så att den facon, som först skall vävas, blir under käppen, de öfriga trådarna plockas öfver den samma. En spjåla itrådes och ställes på kant, och käppen utdrages. Nu trampas de andra två tramporna ned och en käpp trådes emellan trådarna strax bakom skeden och en annan under, där trådarna skilja sig.

Till en ruta böra således blott 1:sta och 2:dra, till en annan 3:de och 4:de tramporna trampas ned; att detta blir rätt märkes straxt af att trådarna stiga turom glest och fått i hvar annan ruta; så att då t. ex. röd ruta skall vävas skola trådarna här till trampas i kors och plockas under pinnen och på samma sätt med den svarta.

Likväl måste till hvarje ruta de båda färgerna turom slås in, d. v. s. lika många trådar efter hvarann af hvarje, beroende på garnets groflek.

Tramporna måste äfven härvid bytas från 1:sta och 2:dra till 3:de och 4:de och tvärför.

Nr 424. Af röda vinbär beredes ett godt vin på följande sätt, som äfven med fördel lär kunna användas vid vinberedning af blåbär och lingon. Till 20 @ (8½ kg.) vinbär tagas 16 @ (6 kg. 800 gr.) pudersocker. Bären vridas och saften röres med sockret till detta är smält, då det hålles på ett ankare, helst vinankare, som fylles med kallt vatten och därpå lägges på ett torrt ställe för att jäsa. Sålänge det jäser upp ur sprundhålet, skall det dagligen fyllas med kallt vatten. När det alldeles upphört att jäsa, tappes ankarer till till och lägges på ett torrt och frostfritt ställe, där det får ligga orördt till slutet af februari eller början af mars, då vinet tappas på flaskor, korkas och lackas eller gipsas samt lägges ned. *Boj.*

Nr 428. Jag tror, att edra täcken skulle bli trefligast, om ni väfde såkallad bottenväf, ty då kommer inslaget att synas mer på rätan; dessutom är sådan väf mycket starkare. Till ränning tror jag bäst passar mörkblått eller rosenbrunt. *Aloriam.*

Nr 444. Denna sjuklighet, ofta kallad »kalfpest», uppträder dels sporadiskt dels till utseende epidemisk, och kalfvarne dö vanligen utan förskoning 3:de eller 4:de dygnet. Man har försökt många medel å kalfvarne för att hålla dem vid lif, stundom med rätt god framgång; men fröet till denna sjukdom har kalfven med all sannolikhet mottagit redan i moderlivet och orsaken är då en, ofta för hög, mindre tjänlig utfodring och ett olämpligt lefnadsätt för mödrarna under dräktighetsperioden. Det är sålunda nödigt att, synnerligast i högt mjölkande och starkt utfodrade ladugårdar, söka i tid motverka det onda, dels genom att utesluta eller minska ett nöjlig misstänkt foderämne, såsom rostig halm och kärna, stark utfodring med betmassa, drank, oljekakor och dylikt, för de betäckta djuren och dels gifva sinkorna en så enkel och helsosam utfodring som möjligt — hö, något rotfrukter, gröpe, kli och halm — samt på bästa sätt se om deras välbefinnande. Dessutom skola kattarna hållas rena och väl kalkade samt vara förlagda på torr grund, och mjölken skall gifvas åt kalfvarne — om man ej vill låta dem äta sina mödrar, hvilket ju är bäst och naturligtast — ofta och i mycket små portioner samt alltid första veckan af moderns mjölk. *R. W.*

Breflåda.

Skeppar Ludd. Tack; vi hoppas vinna utrymme för ert bidrag, *Skutta lätt.* Som ofvan!

Elna K. Visst icke utan förtjänster — i synnerhet som första försök.

Gardis. Uppgif adress till tidningens expedition, så skall nytt nummer sändas.

Stig. Idéen nog bra, men formen för bombastisk.

Tesva W. Ej lämpligt.

August. Comme il faut kanske ej, men på intet vis mindre passande!

Gertie. Vi hade redan fäst oss för ett annat värpöem. Kanske kunna vi dock vid tillfälle begagna er lilla dikt, som rätt väl tilltalar oss.

M. H. Tack; antages.

Eva. Möter oöfvervinnliga praktiska svårigheter.

Medlem af Svenska kvinnoföreningen. De sträfvan, för hvilka Ni ordar, kunna visserligen vara såväl lof- som behjärtansvärda, men uppsatsens längd hindrar dess intagande i Idun, liksom ämnets stridiga art gör det lämpligare att afhandlas i de stora politiska tidningarna. *Red.*

Innehållsförteckning:

Furstinnan Johanna von Bismarck. (Med porträtt af furst Bismarcks maka och moder.) — Sommarinnä; poem af *Karl Wählin.* — Om hemstudier; några ord till Iduns läsarinor af *L-a.* — Iduns panoptikon; af *Scorvola.* — Några ord om Lönskötisel; af *Gallus.* (Forts. och slut.) — Teater och musik. — Striden om hjärtan; ur ett kvinnollfs historia; af *Johan Nordling.* IV: Söderut. (Forts.) — Föreläsning till matordning för veckan 21—27 april. — Matlagning. — Efterätter. — Sopor. — Bostaden. — Fönsterträdgården. — Våra barn. — Hvarjehanda. — Läkareåd. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

Svea Mineralvattenfabrik
23 Bergsgatan 23
STOCKHOLM

rekommenderar ärade läsare af tidningen Idun sina tillverkningar af alla sorters

Läskevatten jämte brygdt och kolsyradt Sockerdricka, Champagnedricka, Champagnelemonad, Hallon- och Fruktlemonad.

Beltelef. 1197. Order pr post eller telefon expedieras omgående. Allm. telef. 64 77.
Tillverknningen kontrolleras af Professor Severin Jolin. [1727]

ÄKTA COLLODIN
Tillförlitligaste och af Tusentals personer bepröfvadt medel mot liktorner, vårtor och nagelsträng. Obs. alltid denna inregistrerade etikett som garanti för varans äkthet.

Säljes i Stockholm hos *C. F. Dufva*, Drottningg. 41, *Louise Blomberg*, Vesterlångg. 39, *Elin Edlund*, Drottningg. 63, *Hylin & Co Parfyrmagasiner, Tidningskontoren* m. fl.; i landsorten i väl-försedda *Parfymeri-, Elkiperings- och Cigarrafärer* å 1 kr. fl.

Sändes franko mot kr. 1,10 i frim. [1767] **Axel Litström.**

Källviks Brunns- och Vattenkuranstalt, sundt och särdeles vackert belägen vid Östersjökusten, nyrestaurerad, belägen 2 mil norr om Vestervik, öppnas 1 juni, fortgår sedan till 1 september. Läkarevärdens bestrides af legitimerad läkare. Beställningar af rum och förfrågningar besvaras af kamreraren *C. v. Cedervald*, Stockholm, Floragatan 14, endast under april, eller af Brunnstendenten, adress Loftahammar.Utförligare annons i slutet af månaden. (G. 15405) [1817]

Grennaforssa Brunns- och Badinrättning

öppen 1 maj—1 sept.

Naturskönt läge vid Dansjön och intill Kronobergshed. Se utförligare illustrerade annonsen i nr. 12 af denna tidning. Fullständiga prospekt gratis och franko från ägaren. (G. 15042) [1782] **A. D. HAGMAN, Vexjö.**

Gaedke's Cacao

är damernas favoritdryck och användes numera allmännt i alla finare familjer. Erhålles endast hos de större Specialhandelsfirmorna. [1520]

Köp handväfda svenska Bomullstyger.

Dessa äro de starkaste och bibehålla sina färger i tvätten. Finnas i största mönstersortiment, i gröfre och finare, men endast goda kvaliteteter till billigaste pris i **ERNST WINBERG'S Garn och Väfnadshandel, 78 Järntorget 78.** OBS! Profver sändas till landsorten på begäran [1755]

Pianinos, Flyglar & Orgel-
harmonium från de bästa svenska och utländska fabriker. Största lager! Billigaste priser! Fullkomlig garanti! Liberala betalningsvilkor! OBS! Äldre instrument tagas i utbyte. **J. LUDVIG OHLSON,** Stockholm. 16 Regeringsgatan 16. [1423]

— Claestorpsboden —
26 Fredsgatan 26 STOCKHOLM.
Arbeten för Träsnideri, Träsnideri-järn, Träsniderimönster, Salongsbord och Stolar för montering. Svenska Leksaker från Claestorp, Gemla m. fl. [1828]

Försök Germania!

Germania klädningstyget är ett nytt, nästan outslitligt, tjockt och varmt klädningsty, som tillverkas i moderna mönster. Priset endast 49 öre metern = 29 öre aln. Kan endast köpas hos tillverkaren *A. Williamson, Stockholm. Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp.* Obs. Den, som ej är belåten med sända varor, får retounera dem. Profver endast då 20 öre följa. [1874]

Östhammars Badort.

Emedan efterfrågan om rum under badtiden i ÖSTHAMMAR är ovanligt stor, böra de, som ännu besöka den synnerligen helsosamma och för sina billiga lefnadssomkostnader välkända badorten i tid anmäla sig hos badkamreraren, premieraktör *Hansson*, adr. Östhammar, för att erhålla lämpliga rum. (G. 15482) [1822]

Fysiologiska skodon

för damer, herrar och barn tillverkas hos undertecknad till moderata priser. Personer, som hafva ömtåliga eller förstörda fötter, kunna hos mig få skodon, som passa väl och äro bekväma att gå med. Högaktingsfullt [1795] **C. NILSSON, Drottninggatan 100.** Allm. telefon 55 32.

Stockholms största sortiment af **Bomulls- Klädningstyger**

från de finaste engelska och franska till svenska handväfda från 40 öre pr meter hos **K. L. Lundberg & Co** 56 Drottninggatan 56 Profver sändas på begäran. [1816]

Henrik Gahns Äkta Glycerin-Tvål, Henrik Gahns Äkta Opoponaxtvål

rekommenderas som verkligt goda och uppriskande toalettvål. Säljas i välförsedda detaljaffärer. **Hvarje tvål** är stämplad med vidstående fabriks-märke. [1617]

Prisbelönad trädgårdsbok för menige man: "Hushållsträdgården" af Oscar Tamm.

Pris: häftad 60, kartonnerad 85 öre. (G. 2:28) [1797]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkräft och få returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde sändas. [1849]

SVARTVIKS
Stärkelse,
svenskt fabri-
kat, gifver lin-
net, utan att för-
störa det, en
bländande hvit
färg. Till salu
hos alla speceri-
handlande i ri-
ket. [1487]

På **Wilhelm Billes** förlag:

Huru männen fria.

Den ödesdigra frågan med dess svar
af **Agnes Stevens.**

Pris 2: 25. [1736]

Angenäm och vederkvickande hvila
efter arbetet erhålles uti

Hjalmar Peterson & C:nis

Nya Fällstol

(gul eller brun)

som äfven kan begagnas som *Fåtölj*,
Chäslong och *Säng* och som erhål-
les fraktfritt mot 10 kr. järnvägsfret-
kräft från **Hjalmar Peterson & C:nis**
Bokhandel, Karlstad. Till förekom-
mande af förväxlingar är vår *Nya*
Fällstol alltid stämplad på de båda
kortstyckena som uppbara armstöden
med vår firma **Hjalmar Peterson &**
C:ni, Karlstad. [1548]

Svenska

Järnsängsfabriken

50 Regeringsgatan 50.

Allm. Tel. 46 47. [1723]

Alingsås hushålls- och språk- undervisningsskola

för unga bildade flickor öppnas den
15 nästa augusti. Prospekt för skolan
erhålles på begäran af fru Mathilde
Hüttling, Alingsås. [1787]

Annu

finnas några få permar
kvar till Idun 1889, dels
i rött och guld, dels i blått
och guld. Priset är endast
1 kr. 25 öre,

som torde insändas i förskott
medels postanvisning eller i
sparmärken (ej frimärken!)
För porto tillkomma 30 öre.

[1859] *Iduns Expedition.*

Dockskåpsmöbler.

Ett större parti (svensk tillverkning)
utförsäljes nu genast till billigt pris.
Claestorpsboden, Fredsgatan 26.
[1827]

H AND-VÄFAPPARATE N

Denna lilla synnerligen praktiska apparat, med hvilken så-
väl barn som äldre kunna hopväfva hälen på söndriga strum-
por och duktyger, så att de bli alldeles som nya, är lika
oumbärlig i hvarje hem som symaskinen. Apparaten, som förts
i marknaden af firmen **Percy F. Luck & C:o** härstädes,
kostar endast 2 kr. 80 öre,
portofritt sänd till landsorten. Order kunna insändas till
Iduns Uträttningsbyrå, Stockholm. [1621]

H AND-VÄFAPPARATE N

Seidel & Naumanns

Bicyklar och Tricyklar.

I god konstruktion, solidité, elegans och lätt-
gående ootverträffade. Öfver 200 maskiner på lager i Malmö. Illustrerad
priskurant på begäran.

Driftiga agenter sökas i alla städer samt på andra större platser.

Erik Schweder & C:o, Malmö.

Generalagenter för Sverige. (G. 13875)

[1662]

Nilsson & Dahlbeck

Lager af

Gosskläder.

STOCKHOLM

38 Regeringsgatan 38 [1699]

Richard Andersson

meddelar, på förfrågan, underrättelse om musikundervisning för
sommaren. **STOCKHOLM, Brunnsgratan 28 N.** (G. 14802) [1777]

En synnerligt rikhaltig samling handarbeten,

monogram och dräkter m. m. kan erhållas genom att från
Iduns Redaktion, Stockholm, rekvirera 12 nr af årgån-
gen 1889 af *Skandinavisk Modetidning*. Dessa tolf
20- à 24-sidiga nummer med 24 kolorerade omslagsplanscher ha
förut kostat mer än 4 kr., men säljas nu för det oerhördt
billiga priset af

endast 1 krona,

som torde insändas medels postanvisning eller i sparmärken.
Härtill torde läggas 30 öre som porto, i fall paketet måste
sändas postledes.

[1591]

IDUNS REDAKTION.

Tjulander & C:o,

Allm. Tel. 50 89

Vinhandel,

Allm. Tel. 50 89.

55 Drottninggatan 55,

rekommenderar sitt välsorterade lager af endast äkta utländska **Viner** och
Spirituosa. Särskildt framhålls: Finare **Champ.-Cognac** från de för-
nämsta firmor, flere år här i lagret. **Bordeaux-viner** af välkända firmor,
hvitt Portvin, särdeles omtyckt, **Martini** och **Holländska Li-
körer**, många år här lagrade, samt vår välkända **Punsch**, gammal och god,
till flere priser, enligt priskurant, som sändes på begäran. [1759]

Husmödrar!

Den som önskar fin och god anjovis
bör hos herrar handlande efterfråga
Benj. G. Mollén & C:os i Lysekil och
i synnerhet Molléns »Victoria-Anjovis»,
vilken är non plus ultra.
(G. 2093) [1784]

Cakes och Biscuits

fullt jämförliga med de engelska.

Utförlig Priskurant

lemnas på begäran.

C. W. Schumacher,

Kongl. Hofleverantör,

STOCKHOLM,

17 Norrlandsgatan 17.

Order fr. landsorten expedieras pr omg.
[1723]

Skodon,

svenska och
välgjorda

för
herrar, damer
och barn.

Stort urval af
Tofflor, Balskor.

Beställningar och reparationer utföras skynd-
samt. — Moderata priser. Reelt bemötande.

A. Nordfors,

46 Regeringsgatan 46.
[1694]

GUSTAF HOLMBLOM

KAPP-FABRIK

38 Vesterlånggatan 38

Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp.
[1352]

AUGUST JULIUS

Kongl. Hof-Leverantör.

Speceri-, Vin- och Delikatessmagasin

i parti och minut,

38 Drottninggatan 38.

Allm. Tel. 44 58. Bell. 916.
[1480]

Klädningsstyger
Profiter kosnadsfritt.
Rekviritioner fraktfritt.
OBS. Modallianscher åfäbbe
profiterna.

FR. MARCUS
Kongl. Hofleverantör.
STOCKHOLM. [1735]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

Etui- & Portföljfabrik.

Specialaffär
för alla slags mon-
teringar.

[1432]

OTTO GILLBERG

Telefon
4970.

36 & 38
Hamngatan
STOCKHOLM.

Finaste monteringsaffär.
Svensk tillverkning.

Goda varor. Billigt pris. Ferm expedition.

Kronor 40,000, 25,000, 15,000, 10,000, 5,000 m. fl.
större belopp kunna vinnas genom köp af

Teater-Premie-Obligationer

på Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.
Pris pr kontant 28 kronor.

Obligationerna säljas äfven på månatliga afbetalningar på följ. vilkor: En Obligation erhålles mot 13 inbetalningar af kr. 2: 60 i mån.; Två Obligationer mot 13 inbetaln. af kr. 5 i mån.; Fem Obligationer mot 16 inbetaln. af kr. 10 i mån. På afbetalning köpt obligation deltagar äfven i de under afbetalningstiden infallande dragningar, såvida minst två månaders inbetalning är gjord före utgången af april.

Tvåne utlottningar årligen: den 1 maj och den 1 november. Fullständig beskrifning sändes mot 10-öres porto.

Hvarje obligation skall ovilkorligen utfalla med vinst från kr. 30 till kr. 40,000.

[1511]

Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.

Sköfde Vattenkur,

invid staden af samma namn, 500 fot öfver hafvet, omgifven af vidsträckt planteringar, å en något kuperad med växlande löf- och barrskog bevuxen sluttning af det omkring 1000 fot höga berget Billingen.

Säsöng: juni, juli och augusti.

Staden, hvarest badgästerna bo, är med sina breda gator, sin stadspark och andra öppna platser, känd för sin friska och stärkande luft samt särskildt som det ställe, där lungsoten skördar relativt färre offer, än i någon annan stad å skandinaviska halfön.

Fullständig Vattenkur, Tallbarrsbad, Elektriska och Medicamentösa bad. — Helsovatten — Elektricitet — Hypnotism — Gymnastik och Massage af biträdande läkaren och fröken S. Englund, legitimerad gymnast. Apparater för förtätad och förtunnad luft. Stor societetslokal och restaurant, hvilken förestås af källarmästaren Carl Öster.

Denna badort är lämplig för dem, som lida af nedsatta krafter, ömtålig hud, katarrer, nervsvaghet, förlamning och andra nervsjukdomar, reumatism, börjande lungsol, specif. åkommor m. m.

Badafgiften: 10 kr. i första, 6 kr. i andra klassen pr vecka.

Enskilda rum erhållas lätt vid ankomsten. Program och beskrifning öfversändas portofritt och våningar anskaffas af Kamrer Joh. Björck. [1801]

I bokhandeln: »Om Sköfde Vattenkur» af L. G. Dovertie, M. D.

A. LAMBERG

44 Vesterlånggatan 44

Nouveautéer
från
Paris & Berlin
i
stort urval.

Vår- och
Sommar-
Nytt!

DAMKAPPOR

Nytt!

nu inkomna.
Priserna
de billigaste
på platsen.

Order
till landsorten
effektueras om-
gående, då mått
och uppgift på
tygfärg etc.
insändas.

44 A. LAMBERG 44
Vesterlånggatan

STOCKHOLM.

[1794]

SUCHARD.

18 Guld- och Silfvermedaljer. Suchard's Chocolad.

Fabriksmärke.

Erkändt utmärkt kvalitet.
Samtliga Suchard's Chocolader äro
garanterade ren Cacao och socker utan
tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja,
Noisettes, Nougatines och andra
dessertchocolader rekommenderas.

Suchard's Cacaoapulver,

Cacao Soluble, ett rent lösligt pul-
ver i bleckburkar på $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ och $\frac{1}{8}$ kilo,
är drygt, välsmakande och närande.
Af Suchard's Cacaopulver får man
100 koppar på $\frac{1}{2}$ kilo. [1842]

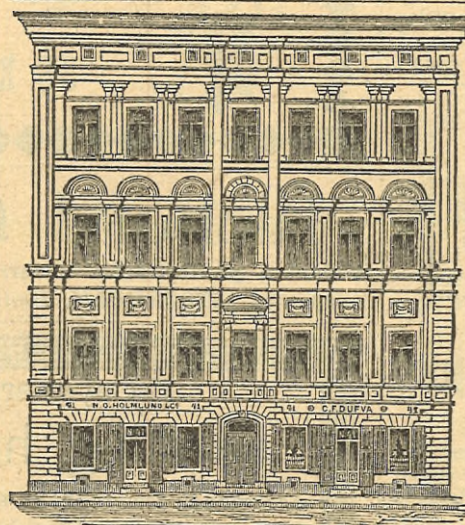
Guldmedalj vid Världsutställningen i Paris 1889.

Sill.

För dem, som önska erhålla god sill, rekommendera vi prima norsk Istersill, stor och fet. Prima norsk Fetsill, medelstor, mycket fet, finnes i $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ och $\frac{1}{16}$ tunnor till billigaste priser, kilovis 40 öre pr kilo. Prima svensk och norsk Slofet-sill samt Vårsill i $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ och $\frac{1}{16}$ tunnor till billigaste priser, kilovis 15, 20 och 25 öre kilo. Prima Yarmouth Delikatess-sill i $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ och $\frac{1}{16}$ tunnor, kilovis 120 öre kilo. Anjovis, fullmogen, utmärkt god kvalitet, i burkar och lådor till 30, 35, 40, 50 och 75 öre stycket med rabatt vid partihandel hos

WIRÉN & C:o,
2 Skräddaregränd 2.

Omförmålda Sill och Anjovis har den rätta goda smaken, som endast kan kännas, ej beskrivas. [1823]

Största sortiment
af

Tvål,
Essencer,
Eau de Cologne

m. m. hos

41 C. F. Dufva 41
(etablerad 1849)
Drottninggatan
[1812]

Hvar kan verkligt godt te erhållas?

Mina äkta teer säljas endast kontant, och då alla mellan-
händer undvikits, kunna de lemnas billigare än hos någon, hvilket ock
bevisats af att

omsättningen 1889 fyradubblats.
Pr efterkräf, postförskott å 1: 80, 2: 40, 3: 60, 4: 80 pr $\frac{1}{2}$ kilo
(för 15 kronor fraktfritt).
Alex. Barclay, Göteborg.
(Nord. A.-B., Göt. 2670x10) [1898]

Profver

Bomullsklädningsstyger,
Percal och Satin

sändas fritt från

K. M. LUNBERGS Bosättningsmagasin

N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7.

STOCKHOLM.

[1688]